

Osuvasti oikeuselämästä // numero 3-2021 // kahdeskymmeneskuudes vuosikerta

ADVOKAATTI

Ihmisten ääni

Amnestyn
toiminnanjohtaja
Frank Johansson

ASIAN-
AJAJA-
PÄIVÄ

Asianajajapäivä jälleen **21.1.2022**

Varaa päivä kalenteristasi!

Asianajajapäivä on Suomen suurin oikeusalan tapahtuma asianajajille, asianajotoimistoissa työskenteleville muille juristeille sekä Asianajajaliiton tärkeimpien sidosryhmien edustajille. Se kerää oikeudenhoidon ammattilaiset yhteiseen koulutus- ja verkostoitumistapahtumaan ajankohtaisten teemojen äärelle huippupuhujien johdattamana. Seuraamme koronatilanteen kehittymistä, mutta toivomme, että tapahtuma voidaan jälleen järjestää ensi tammikuussa ja kohtaamme tällöin Kalastajatorpan tutuissa puitteissa. Pysy kuulolla!

asianajajapaiva.fi

KESÄTARJOUS

-50%

valitsemastasi verkkokurssista

Monimuotoisten perheiden juridiikkaa

Millaisia erilaisia juridisia ratkaisuja ja keinoja on käytettävänä perheellä, jossa on useita vanhempia ja eri vanhempien lapsia? Koulutuksessa saat välineitä asiakkaan tarpeiden ymmärtämiseen tarjotaksesi kokonaisvaltaisia ratkaisuja asiakkaan erilaiset perhesuhteet huomioiden.

Kouluttajina ovat asianajajat **Hanna Rahikka** ja **Marja Väilä** sekä asiantuntija, psykoterapian maisteri **Kaisa Niittynen**.

Nyt kesäkampanjahintaan 105,00 € (normaali hinta 210,00 €)*

Kilpailuvahingot

Tiedätkö, millä kriteereillä vahingonkorvaus kilpailuasioissa nyt määräytyy? Mitä vahingonkärsijän tulee näyttää? Mitä taloudellinen seuraanto tarkoittaa esimerkiksi yrityskauppatilanteissa? Kokeneet asiantuntijat jakavat käytännön kokemuksiaan näistä ajankohtaisista aiheista.

Kouluttajina toimivat asianajajat **Antti Järvinen**, **Sari Rasinkangas** ja **Mikael Wahlbeck**.

Nyt kesäkampanjahintaan 105,00 € (normaali hinta 210,00 €)*

Some ajaa asiaasi

Kaipaatko arvokkaita vinkkejä sosiaalisessa mediassa toimimiseen, somebrändisi rakentamiseen tai kriisiviestintään yllättävissä tilanteissa? Tutustu asianajoalan tärkeimpiin somekanaviin, somekeskustelun perustyökaluihin ja nappaa asiantuntijan opit somemarkkinointiin.

Kouluttajana viestinnän valmentaja, tietokirjailija ja Suomen kallein siivooja **Katleena Kortesus**.

Nyt kesäkampanjahintaan 105,00 € (normaali hinta 210,00 €)*

Tutustu valikoimaan osoitteessa asianajajaliitto.fi/koulutus ja hyödynnä verkkokoulutusten kesätarjous: Alennuskoodilla KESÄ50 saat yhden verkkokoulutuksen 50 %:n alennuksella. Tarjous on voimassa heinäkuun 2021 loppuun asti. Kesätarjouksen aikana hankkimasi verkkokoulutus on avoinna joulukuun 2021 loppuun asti. Huom. tarjous ei koske webinaareja.

*Koulutukset ja hinnat Asianajajaliiton jäsenille ja asianajotoimistojen henkilökunnalle.

- 6 Tuokiokuva**
ASSI ei sido paikkaan.
- 8 25 vuotta sitten**
Valheenpaljastusta ja tuleva presidenttiehdokas.
- 9 Tekijä**
Valvontayksikön päällikön sijaisuuden aloittava Kaisa Marttinen haluaa lisätä asianajajien ymmärrystä valvontalautakunnan toiminnasta.
- 10 Oikeilla urilla**
Kunniallisuus keskiössä.
- 12 Vuoden asianajoassistentti**
saa virtaa uuden oppimisesta
- 13 Elina Hirvosen kolumni**
Lainsuojattomat.
- 27 Niko Jakobssonin kolumni**
Miten huomioit yritysvastuullisuuden?
- 28 Koulutus**
Pitkäjänteinen työ jatkuu.
- 29 Keissi**
Maannousua Pohjanmaalla.
- 29 Liitossa tapahtuu**
Oikeus jaksaa -kampanja nostaa valokeilaan asianajoalan työkuluttuuriin.
- 30 Luuppi**
CCBE edistää asianajajien työtä myös Suomessa.
- 32 Asianajajan päivä**
Kello 14.45 saapuu päätös, jota Liisa Alanko on odottanut lähes neljä vuotta.
- 33 Liitossa tapahtuu**
Asianajajaliitolle myönnettiin WWF Green Office -merkki.
- 34 Nimitykset**

**”TÄSSÄ TYÖSSÄ
EI OLE TARJOLLA
PIKAVOITTOJA.”**

18

HENKILÖ KUVASSA

Kriittinen katse

Frank Johansson pitää isoja globaaleja trendejä ilmastokriisistä digitalisaation ihmisoikeuskysymyksinä. Suomessakin on suuria rakenteellisia ongelmia, jotka pitää kohdata, hän sanoo.

14

24

FOKUS

Melko hyvä renki

Tekoäly ei ole vienyt juristin töitä eikä mullistanut asianajoalaa. Asianajajan työn avuksi on jo kuitenkin monia työkaluja.

MINUN VALINTANI

Signor Harvinainen

Italialaisen Dario Alessin vaihtopiskeluvuosi Suomessa on venynyt jo 24 vuoteen, ja hänestä on tullut poikkeustapaus: asianajajatutkinnon Suomessa suorittanut ulkomaalainen.

ADVOKAATTI Suomen Asianajajaliiton jäsen- ja ammattilehti, 26. vuosikerta **PÄÄTOIMITTAJA** Sari Krappe, sari.krappe@asianajajaliitto.fi
TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ Johanna Kainulainen, p. 040 721 7289, johanna.kainulainen@asianajajaliitto.fi **TOIMITUSSIHTEERI** Tero Ikäheimonen, p. 040 570 4304, tero@aparaattimedia.fi **TOIMITUS** Asianajajaliitto ja Vallilan Aparatti Oy **ULKOASU** Marko von Konow **TAITTO** Laura Ylikahri
KANNEN KUVA Susanna Kekkonen **PALAUDE** advokaatti@asianajajaliitto.fi **ILMOITUKSET** Juha Halminen, p. 050 592 2722, juha.halminen@kolumbus.fi **TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET** p. (09) 6866 120, minna.wilenius@asianajajaliitto.fi
KUSTANTAJA Suomen Asianajajaliitto **PAINO** Painotalo Plus Digital Oy **PAINOS** 2 800 kpl **ISSN** 1239-1085 (nid.), ISSN 2489-8260 (verkkojulk.) / Aikakauslehtien liiton jäsen / Advokaatti ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä tai palauttamisesta. Lehden suurin vastuu ilmoitusten julkaisemisessa sattuneesta virheestä on ilmoituksen hinta. / Seuraava lehti ilmestyy 24.9.2021.

Käsi sydämelle kesäloman kynnyksellä

Suomen Asianajajaliitto on mukana kansainvälisessä yhteistyössä muiden asianajajaliittojen kanssa sekä maailmanlaajuisesti IBAn että Euroopan tasolla CCBE:n piirissä. Näistä arkipäiväämme lähempänä on CCBE, ja sen toiminnasta kerrotaan tarkemmin tässä Advokaatin numerossa.

Katsomme tässä lehdessä myös taustapeiliin. Emme ole enää viime vuosina laatineet erillistä Asianajajaliiton vuosikatsausta, vaan sen on korvannut Advokaatin liite. Jäsentilastoissa on selvästi nähtävissä, että entistä useampi asianajaja jää eläkkeelle. Asianajotoimistojen määrä on viime vuosina pysynyt yli 800:ssä, mutta viime vuoden lopussa toimistoja oli selvästi alle sen. Se kertoo omalla tavallaan siitä, mistä olemme kantaneet huolta jo pitkään: kun maakunnissa toimivat asianajajat eläköityvät, hyvin usein toimisto loppuu, kun jatkajaa ei ole.

Yksi tärkeä kannustin oman toimiston perustamiseen maakuntaan olisi oikeusavun tuntikorvauksen selvä korottaminen, koska maakunnissa oikeusapujuttujen määrä on suhteessa selvästi suurempi kuin kasvukeskuksissa. Olemme tehneet tästä aloitteen oikeusministeriölle ja käyneet asiasta ministeriön kanssa keskustelua. Oikeusministeriö jakaa näkemyksemme palkkion jälkeensä jääneisyydestä. Teemme voitavamme asian edistämiseksi.

Asianajotoimistoissa työskentelevien asianajajien ja avustavien juristien työssä kuormittu-

minen on ollut julkisessa keskustelussa loppukevään aikana. Asianajajaliitto käynnisti #oikeusjaksaa-kampanjan herättääkseen keskustelua ja toimintakulttuurin muutosta toimialan sisällä. Keskustelu asiasta jatkuu ja johtaa toivottavasti konkreettisiin muutoksiin tilanteissa, joissa muutosta tarvitaan.

Vaikka kuormittumisesta puhutaan lähinnä työsuhteisten asianajajien ja juristien kohdalla, se koskee yhtä lailla yrittäjäasemassa tai osakkaana toimivia kollegoja. Käsi sydämelle – milloin olet viimeksi viettänyt lomaa niin, että et vastaa työpuheluihin tai lue sähköposteja? Välillä työasioiden hoitaminen lomalla voi olla tähän työhön aidosti liittyvä välttämättömyys, mutta väitän, että liian usein se on tapa ja tottumus. Olen itse kasvanut työuran alusta asti siihen kulttuuriin, että kaikki toimistossa pitävät lomansa eivätkä tee töitä loman aikana. Uskon, että se palvelee parhaiten asiakkaidemme etua – levänneenä ja palautuneena jaksaa hoitaa asiakkaiden asioita parhaan kykynsä mukaan. Kannustankin jokaista kollegaa suomaan itselleen kunnon kesäloman, koska meillä kaikilla on #oikeusjaksaa. Aurinkoista kesää! *

Hanna Räihä-Mäntyharju

Asianajajaliiton puheenjohtaja

 @h_raiha

HANDEN PÅ HJÄRTAT FÖRE SEMESTERN

Belastning i arbetet för advokater och biträdande jurister som arbetar vid advokatbyråerna har varit föremål för offentlig debatt under senvåren. Advokatförbundet inledde kampanjen #oikeusjaksaa för att väcka diskussion och förändra verksamhetskulturen inom branschen. Diskussionen fortsätter och förhoppningsvis leder den till konkreta förändringar i situationer där det behövs en förändring.

Även om det främst talas om belastning i fråga om advokater och jurister i anställningsförhållande, gäller det också på samma sätt kollegor som är företagare eller delägare. Handen på hjärtat – när har du senast semestrat så att du inte svarar på arbetssamtal eller läser e-post? Ibland kan det vara en verklig nödvändighet att sköta arbetsärenden på semestern, men jag påstår att det alltför ofta är ett sätt och en vana.

Jag har själv sedan början av yrkeskarriären vuxit upp i en kultur där alla på kontoret tar ut sin semester och inte arbetar under semestern. Jag tror att det bäst tjänar våra kunders intressen – som utvilade och återställda orkar vi enligt vår bästa förmåga sköta våra kunders ärenden. Jag uppmuntrar därför alla kollegor att unna sig en ordentlig semester, eftersom vi alla har #rättattorka. Jag önskar er alla en skön sommar!

ASSI ei sido paikkaan

KUVA MIKKO KAUPPINEN // TEKSTI JOHANNA KAINULAINEN

Asianajajaliiton keväällä käyttöön ottaman asiointipalvelun myötä asianajajat voivat laittaa omia jäsenasioitaan vireille ajasta ja paikasta riippumatta. ASSI sujuvoittaa työtä myös Asianajajaliitossa – jatkossa jäsenpalvelujuristi **Jonni Veikkonen** voi työskennellä lähes paperittomasti.

asiointi.asianajajaliitto.fi

25 vuotta sitten

Löytyykö totuus
sormenpäistä?
(Advokaatti 3/1996)

Valheenpaljastusta ja tuleva presidenttiehdokas

Advokaatin numerossa 3/1996 puhututti valheenpaljastuskoe ja sen kotimainen versio, muistijälkitesti, joka oli vielä kehitysvaiheessa.

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVA TÄHTIKUVIOT/MAGI JA LEHTIKUVA

Advokaatin numeron 3/1996 kansijutussa käsiteltiin valheenpaljastuskokeen ongelmia. Toronton yliopiston professori **John Furedy** varoitti kontrollikysymys-tekniikan (CQT) epäeettisyydestä ja -tieteellisyydestä. Tampereen yliopistolla luennoinut Furedy painotti, että kokeen tekijä valitsee kontrollikysymykset, jolloin menetelmää ei voida pitää tieteellisenä.

– Kontrollikysymysten on oltava hyvin voimakkaita, epäillyn lapsuudesta pyritään esimerkiksi löytämään häpeällinen kokemus. Oma syyttömyyttä on vaikea osoittaa, Furedy sanoi.

Furedy arvioi valheenpaljastuskokeiden luotettavuuden 50–60-prosenttiseksi – siis kolikonheiton luokkaa. Siitä huolimatta Pohjois-Amerikassa tehtiin vuosittain yli 2 miljoonaa valheenpaljastustestiä. Muun muassa yritykset massatestasivat työntekijöitään varkaustapauksissa rutiininomaisesti.

Lehdessä kerrottiin myös uudesta kotimaisesta menetelmästä, joka oli edennyt jo koekäyttöön: muistijälkitestistä. Pohjoisamerikkalaisen valheenpaljastuskokeen päämääränä on selvittää, valehteleeko kohde. Kotimaisessa muistijälkitestissä pyritään sen sijaan selvittämään, onko koehenkilöllä tietoa, jota voisi olla vain syllisellä tai silminnäkijällä.

Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksen apulaisprofessori **Carl Hagfors** teki pesäeroa valheenpaljastus-

kokeeseen muun muassa siten, että muistijälkitestissä toinen koulutettu henkilö laati kysymyssarjan ja toinen suorittaa kokeen. Näin ollen kokeen suorittaja ei tiedä, mitkä ovat kokeen onnistumisen kannalta ns. kriittisiä kysymyksiä eikä näin ollen voi testituloksensa omalla käytöksellään vaikuttaa tulokseen.

Hagforsin mukaan muistijälkitesti tulisi tehdä heti esitutkinnan aluksi, ennen kuulusteluita. Testin tulosta voisi käyttää esitutkinnan yhteydessä ohjaavasti ilman, että tulosta tuodaan oikeuteen.

Nykyisin muistijälkitesti on vakiintunut yhdeksi poliisin tutkintakeinoksi, jonka tuloksia on käytetty todisteena myös oikeudessa.

Advokaatti raportoi myös Yhdysvaltojen ensimmäisen naisen **Hillary Clintonin** vierailusta Suomeen. Clinton oli kesällä 1996 vierailut entisen itäblokin maissa tukemassa niiden demokratiakehitystä ja piipahti vierailunsa päätteeksi Suomessa ”tapaamassa ystäviään ja lepäämässä ennen pitkää kotimatkaa”.

Jutussa kerrottiin, kuinka kokenut asianajaja Clinton olisi voinut valita myös poliitikon uran, mutta ryhtyi tukemaan miehensä uraa politiikassa. Heinäkuussa 1996 otetussa valokuvassa Clinton poseerasi tottuneesti ulkoasiainministeri **Tarja Halosen**, eduskunnan puhemies **Riitta Uosukaisen** ja toisen valtiovarainministerin **Arja Alhon** kanssa. *

Ei moitittavaa

Valvontayksikön päällikön sijaisuuden syksyllä aloittava Kaisa Marttinen haluaa lisätä asianajajien ymmärrystä valvontalautakunnan toiminnasta.

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVA MEERI UTTI

Mitä odotat sijaisuudeltasi?

Prosessit ja substanssi ovat minulle jo tuttuja ja pääsen keskittämään kaiken energian yksikön ja lautakunnan toiminnan kehittämiseen. Hihoja on jo kääritty valvontalautakunnan ja -yksikön toimintaa koskevien lainsäädännön uudistustarpeiden kartoittamiseksi. Toiveissa olisi muun muassa jonkinlainen preklusion mahdollisuus, jolla saisimme tehostettua menettelyä ja karsittua turhuuksia.

Haluan myös lisätä asianajajien ymmärrystä valvontalautakunnan toiminnasta. Itseen kohdistuva kantelu ja valvontalautakunnan vastauspyyntö saatetaan turhaan kokea isona ja loukkaavanakin juttuna. Suurin osa valvonta-asioistahan päättyy siihen, ettei toiminnassa havaita mitään moitittavaa. Meillä on kuitenkin velvollisuus laittaa kantelusta kuin kantelusta asia vireille ja hankkia tarvittava selvitys tämänkin lopputuloksen toteamiseksi.

Mitä ajankohtaista valvontayksikössä on käynnissä?

Asianajajaliiton ja valvontalautakunnan yhteinen sähköinen asiointipalvelu ASSI otettiin käyttöön huhtikuussa ja valvontayksikössä tehdään nyt töitä sen eteen, että valvonta- ja palkkiorita-asoiden käsittelyn siirtäminen ASSlin eteenisi kaikkien kannalta mahdollisimman sujuvasti ja fiksusti.

Lisäksi valvontayksikössä on kiinnitetty huomiota tiedonanto- ja saavutettavuuskysymyksiin, ja valvontalautakunta on aktivoitunut Twitterissä ja LinkedInissä. Keväällä lanseerattiin myös valvontalautakunnan uudet nettisivut. Ratkaisukäytännöstä tiedottamiseksi perustimme uutiskirjeen, joka ilmestyy muutamia kertoja vuodessa ja lähtee kaikille liiton jäsenille sekä kenelle tahansa muulle aiheesta kiinnostuneelle tilaajalle.

Käsittelyajat ovat venyneet viime vuosien aikana, mutta valvontayksikköön on keväällä ja alkukesästä saatu resursivahvistuksia ruuhkahuipun taittamiseksi. Toivon mukaan tuloksia alkaa näkyä vielä tämän vuoden puolella.

Mitä teet, kun et valvo?

Oman hiihtoharrastuksen lisäksi penkkiurheilen talvisin intensiivisesti maasto- ja ampumahiihdon parissa. Kesälukemisena aloitin juuri ensi hiihtokautta silmällä pitäen **Charlotte Kallan** voiteluvinkeillä varustetun hiihtotekniikka- ja kunto-oppaan *Styrka, teknik & pannben*, jota voin suositella kaikille kanssahiihtelijoille! *

Kunniallisuus keskiössä

Valvontalautakunnan uusimmissa ratkaisuihin käsitellään tällä kertaa hyvää asianajajatapaa koskevien ohjeiden 3.5-kohdan mukaista kunniallisuutta asianajajan toiminnassa.

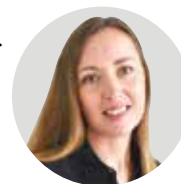
Kunnallisuusvaatimus on eräänlainen yleinen käyttäytymisnormi, jota sovelletaan sekä asianajotoiminnan harjoittamiseen että asianajotoiminnan ulkopuoliseen käyttäytymiseen. Onkin hyvä pitää mielessä, että asianajajan tulee noudattaa kunnallisuusvaatimusta myös vapaa-ajallaan. Valvontalautakunta on lisäksi arvioinut asianajajan menettelyä kunniallisuuden nojalla tilanteissa, joissa lain säännöksissä tai tapaohjeissa ei ole selvää sääntöä, jota asianajaja olisi toiminnallaan rikkonut. Oheisista ratkaisuista ilmenee, että kun-

niallisuusvaatimus voi tulla sovellettavaksi hyvinkin erilaisissa tilanteissa.

Laajempiin tapausselesteisiin voi tutustua valvontaratkaisujen hakemistossa osoitteessa **valvontaratkaisut.fi**.

Toivotan rentouttavaa kesää kaikille Advokaatin lukijoille!

Britta Andersin
valvontayksikön päällikkö

TUOREIMPIA RATKAISUJA

OLISI ANSAINNUT SEURAAMUSMAKSUN

Neljä eri henkilöä kanteli asianajajasta, joka oli eronnut Asianajajaliitosta kanteluiden vireille tulon jälkeen. Valvontalautakunnalla oli toimivalta tutkia entisen asianajajan menettelyä, koska valvontasiat olivat tulleet vireille ennen jäsenyyden päättymistä.

Yksi kanteluista koski entisen asianajajan toimimista perintätoimiston konkurssipesän pesänhoitajana. Kantelija oli vuonna 2019 vastaanottanut asianajajan toimistolta kaksi maksuvaatimuskirjettä, jotka olivat koskeneet vuodelta 2010 peräisin olevia saatavia.

Kantelijan mielestä maksuvaatimuksissa esitetyt perintäkulut olivat olleet kohtuuttomia. Perintäkulut 100 euron velasta olivat 190 euroa ja 150 euron velasta 190 euroa.

Valvontalautakunnan mukaan oli ilmeistä, että vaaditut perintäkulut eivät olleet olleet laissa säädettyjen enimmäismäärien mukaisia.

Tämän ja kolmen muun valvonta-asian yhteisessä seuraamusharkinnassaan valvontalautakunta totesi entisen asianajajan menetelleen lukuisissa kohdissa hyvän asianajajatavan vastaisesti. **Oli ansainnut 2 000 euron seuraamusmaksun.**

OIKEUDENKÄYNTIKULUT SAI PERIÄ VASTAPUOLELTA

Asianajaja oli toiminut kantelijan avustajana yhtiökokouspöytäkirjojen esittämistä sekä kantelijan asunnon remonttia koskeissa asioissa, joissa vastapuolena oli ollut asunto-osakeyhtiö.

Kantelija moitti asianajajansa muun muassa siitä, että tämä oli perinyt taloyhtiöltä käräjäoikeuden päätöksessä kantelijalle maksettavaksi vahvistetut oikeudenkäyntikulut.

Valvontalautakunta totesi, että tilanteessa, jossa oikeusturvaetua ei ollut myönnetty ja asiakkaan vakuutusyhtiö ei ollut korvannut asianajo- ja oikeudenkäyntikuluja, asianajaja oli oikaissut ja perinyt suoraan vastapuolelta asiakkaalleen maksettavaksi tuomitut oikeudenkäyntikulut.

Näin menetellessään asianajaja oli toiminut kantelijan eduksi, eikä kantelijalle ollut aiheutunut taloudellista vahinkoa tai sen vaaraa. Valvontalautakunta ei havainnut asianajajan menetelleen hyvän asianajajatavan vastaisesti. **Ei seuraamusta.**

ASIANAJAJA JOHTI HARHAAN KIINTEISTÖN MYNNISSÄ

Asianajaja oli määrätty uskotuksi miehiksi suorittamaan kolmen kiinteistön yhteisomistuksen purkamisen. Kiinteistöillä oli ollut kuusi omistajaa, mukaan lukien kantelijat.

Kantelijat moittivat asianajajaa siitä, että tämä oli informoinut kantelijoita harhaanjohtavasti kiinteistöjen myynnistä. Asianajaja oli sähköpostiviesteissään antanut ymmärtää, että ostaja on ulkopuolinen taho, millä oli kantelijoiden mielestä pyritty harhauttamaan heitä.

Selvityksestä ilmeni, että asianajaja olikin tietoisesti salannut kantelijoilta tiedon siitä, että ostajina olivat kaksi muuta yhteisomistajaa. Kantelijoille oli annettu tiedoksi 195 000 euron tarjous. Toinen kantelijoista oli tarjoushinnan hyväksyessään samalla ilmaissut, ettei hän hyväksynyt lähisukulaisia ostajina.

Koska asiassa ei ollut kyse kiinteistöjen myynnistä kokonaisuudessaan, vaan kantelijoiden osuuden lunastamisesta, valvontalautakunta katsoi asianajajan menettelyn olleen harhaanjohtavaa. **Huomautus.**

Asianajaja

Varmista, että olet kansalaisten, yritysten ja viranomaisten löydettävissä uudistuneessa Löydä asianajaja -haussa.

asiointi.asianajajaliitto.fi

Muista päivittää omat tietosi ASSI-asiointipalvelussa – saat ne siten näkyviin myös Löydä asianajaja -palveluun.

Uudessa 10.0-versiossa entistäkin parempi tuki asianajotoimiston prosesseille;

toimeksiannon avauksesta laskutukseen ja suoritusten käsittelyyn

Kirjaukset mobiilisti, Outlookista ja CSI MyDeskillä

- Digitaalinen laskutusprosessi
- Kattava raportointi
- Integraatiot kirjanpitoon, dokumentinhallintaan ja KYC-ratkaisuihin
- Sujuva käyttöönotto ja asiakastuki
- Myös pilvipalveluna

www.csihelsinki.fi

UUDELLA
VUODEN

ASIANAJOASSISTENTTI

Uuden oppiminen tuo voimaa

Vuoden Asianajoassistentti Maarit Virtanen nauttii itsensä haastamisesta. Uusista ilmiöistä pitää olla kiinnostunut, hän sanoo.

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVA SUSANNA KEKKONEN

Vuoden Asianajoassistentiksi on valittu asianajosihteeri **Maarit Virtanen** Asianajotoimisto Jyri Sarpaniemestä.

Virtasen ura asianajoassistenttina alkoi 1990-luvun laman alla. Silloin pankissa työskennellyt Virtanen vaihtoi entisen työtoverin houkuttelemana työpaikkaa Asianajotoimisto Veikko Palotiehen.

Insolvenssiasiat olivat tulleet pankissa tutuiksi, ja sille kokemukselle tuli pian käyttöä asianajotoimistossa.

– Kului alle vuosi, niin koko pankkia ei ollut enää olemassa! Pääsin sopivasti laman alta pois, Virtanen sanoo.

Samalla alkoi asianajaja **Jyri Sarpaniemi** kanssa yhteistyö, joka on jatkunut tähän päivään saakka. Esimiehen kanssa töiden teko on ollut mutkatonta, mistä kertoo 30 vuotta jatkunut työsuhte. Nykyisin Asianajotoimisto Jyri Sarpaniemi on osa Advoforum-yhteisöä, johon kuuluu 14 itsenäistä asianajotoimistoa.

Palkinnon perusteluissa mainittiin Virtasen huolellisuus ja asiakaspalveluhenkisyys. Virtanen ei pelkää haastaa kirjelmän juridisia argumentteja, jos hän näkee niissä parannettavaa.

– Meitä yhdistää esimieheni kanssa myös rakkaus taidetta kohtaan. Jyri on intohimoinen taiteen kerää-

jä, ja työpaikkamme taiteen täyttämä ympäristö antaa todella paljon voimaa.

Maarit Virtanen on nähnyt läheltä asianajoalan muutoksen. Teknologia on 30 vuodessa helpottanut monia arkisia toimenpiteitä, mutta vastapainoksi työelämä on muuttunut hektisemmäksi – odotetaan, että asiat tapahtuvat ”eilen eikä heti”.

Virtasen onneksi hänellä on pelkäämätön asenne uutta kohtaan. Tärkeintä on, että on kiinnostunut asioista eikä jää paikalleen polkemaan, hän sanoo.

– Kaikilla palveluntarjoajilla on nykyään erittäin hyvät nettisivut, joista saa tietoa. Niiden avulla saa kyllä uudet asiat haltuun, jos vain haluaa.

Vapaa-ajalla Virtanen ”ehkäisee dementiaa” aktiivisella kulttuuriharrastuksella sekä kielten opiskelulla.

Viimeisimpänä aluevaltauksena on espanjan kieli, jota Virtanen on opiskellut yhdessä työpaikan porukan kanssa kahden ja puolen vuoden ajan. Haaveissa siintää kesällä matka Málagan yliopistoon kielikurssille, jos vain pandemiatilanne sen sallii.

– Olen espanjasta mielettömän innoissani. On ihana huomata, että vielä voi oppia uutta kieltä! *

Lainsuojattomat

Helsingin Sanomat julkaisi huhtikuun lopussa ansiokkaan artikkelin ihmiskaupan ja sen lähirikosten tutkinnasta Suomessa. Toimittaja **Paavo Teittinen** kävi artikkelia varten läpi lähes sata poliisin päätöstä tapauksissa, joissa oli tuotu esiin viitteitä ihmiskau-
pasta tai sen kaltaisesta hyväksikäytöstä. Lisäksi hän haastatteli yli kymmentä henkilöä, jotka olivat ker-
toneet poliisille kokemastaan hyväksikäytöstä. Selvi-
tyksen perusteella tapauksia ei usein oteta tutkintaan
lainkaan, ne tutkitaan puutteellisesti tai tutkintojen
annetaan seisoa vuosia. Joissakin tapauksissa tutkin-
ta oli päätetty kuulematta lainkaan epäillyn rikoksen
uhria.

Perustuslain ensimmäisen pykälän mukaan valtio-
sääntö turvaa ihmisarvon loukkaamattomuuden ja
yksilön vapauden ja oikeudet sekä edistää oikeuden-
mukaisuutta yhteiskunnassa. Perustuslain kuuden-
nen pykälän mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain
edessä.

Ihmiskauppa on vapauteen kohdistuva rikos, joka
voi liittyä hyvin erilaisiin tilanteisiin ja ympäristöihin.
Yhdistävä tekijä ihmiskaupan eri muodoille on, että
uhri on asetettu tilanteeseen, jossa hän ei voi päät-
tää omasta toiminnastaan. Taustalla voi olla esimer-
kiksi uhrin haavoittuvan elämäntilanteen tai aseman
hyväksikäyttö. Haavoittuvaa asemaa voidaan ylläpi-
tää esimerkiksi kiristämällä, pelottelulla ja uhkailulla.
Ihmiskaupan muotoja voivat olla esimerkiksi työpe-
räinen hyväksikäyttö, seksuaalinen hyväksikäyttö tai
seksiorjuus, rikolliseen toimintaan pakottaminen tai
pakkoavioliitto. Ihmiskaupan uhrin ja tekijät voivat
olla mistä tahansa taustasta, ja minkä tahansa ikäisiä.
Tekijät voivat olla uhrille tuntemattomia tai tuttuja, ja
tekijällä ja uhrilla voi olla toisiinsa tunnesiteitä.

Suomessa on vasta viime aikoina havahduttu siihen,
miten paljon täällä elää ihmiskaupan uhreja, ja miten
rikollista ihmiskauppaa saattaa tapahtua myös ravin-
tolaruokailun tai siivouksen kaltaisissa arkisissa tilan-
teissa. Ihmiskaupan uhrin oikeuksien toteutuminen
vaatii sekä toimivaa auttamisjärjestelmää että rikosten
tunnistamista kaikilla oikeusprosessin tasoilla.

Poliisin laajamittaiset laiminlyönnit ihmiskauppa-
rikosten tutkinnassa ovat vakavassa ristiriidassa perus-
tuslain ihmisarvoa ja yhdenvertaisuutta koskevien

pykälien kanssa. Sekä apulaisoikeuskansleri että
poliisihallitus ovat syystä käynnistäneet selvityksen
ihmiskaupparikosten tutkinnan ongelmista.

Ihmiskaupparikosten tutkinnan ongelmat saattavat
vaikuttaa myös ihmiskaupan uhreja avustavien asian-
ajajien työhön. Asiakas saattaa pelätä viranomaisia ja
oikeusprosessia esimerkiksi tekijän uhkailujen tai ai-
kaisempien kokemustensa takia. Kokemus siitä, että
epäiltyä rikosta ei oteta tutkinnassa vakavasti, voi olla
valmiiksi haavoittuvassa asemassa olevalle asiakkaalle
musertava.

SUOMESSA ON
VASTA VIIME AIKOINA
HAVAHDUTTU SIIHEN,
MITEN PALJON TÄÄLLÄ
ELÄÄ IHMISKAUPAN
UHREJA.

Asianajaja taas saattaa joutua
työskentelemään tilanteessa, jossa
rikosta tutkivan viranomaisen
asenne tai puutteellinen ymmärrys
rikoksen laadusta estää
asiakkaan oikeuksien toteutu-
misen riippumatta näytön vah-
vuudesta. Oikeusvaltiossa näin
ei saa olla. Muutosten on syy-
tä tapahtua nopeasti ja tehok-
kaasti.

Elina Hirvonen
kirjailija, elokuvantekijä

Melko hyvä renki

Tekoäly ei ole vienyt juristin töitä eikä mullistanut asianajoalaa. Asianajajan työn avuksi on jo kuitenkin monia työkaluja.

TEKSTI TERHI HAUTAMÄKI // KUVITUS VESA-MATTI JUUTILAINEN

Asianajotoimisto Castrén & Snellman sai toimeksianton, jonka työmäärä oli valtava. Siinä piti etsiä olennaiset hakuosumat sisältävät dokumentit, ja kahlattavana oli yli kaksi miljoonaa sähköpostia ja liitetiedostoa.

Aiemmin juristit olisivat ihmisälyllään päätelleet, mitkä dokumentit on tärkeintä käydä läpi ja mitkä on pakko jättää huomiotta. Nyt toimistolla oli käytössään tekoälysovellus Luminance. Sen avulla pystyttiin käymään läpi kaikki ja huomioimaan asioita, jotka muuten olisivat jääneet huomaamatta. Juristit kävivät lopulta läpi muutama kymmenen tuhatta olennaisinta dokumenttia.

– Jos yksi ihminen olisi käynyt läpi yli kaksi miljoonaa asiakirjaa, se olisi vienyt jopa tuhansia päiviä. Juristitimmme kävi asiakirjat läpi muutamissa kymmenissä työpäivissä, kertoo Castrén & Snellmanin toimitusjohtaja **Sakari Lukinmaa**.

Oppiva tekoäly lukee nopeasti isoja määriä asiakirjoja ja poimii joukosta poikkeavuuksia. Tärkeä käyttökohde ovat yrityskauppoihin liittyvät due diligence-tarkastukset. Lukinmaan mukaan pikavoittoa tekoälyllä ei saada. Uuden ratkaisun käyttöönotto ja ihmisten kouluttaminen vievät aikaa. On syytä harkita, mikä työkalu on pitkällä aikavälillä oikeasti hyödyllinen.

– Tekoäly luo aikaa lisäarvoa tuottavaan pohdintaan ja juridiseen neuvonantoon. En usko, että tekoäly korvaa juristia, koska työ on ihmisten laatimien sääntöjen soveltamista ihmisten kesken. Se voi kuitenkin tehostaa työtä merkittävästi.

HYPE ON VALLINNUT ASIANAJOALALLAKIN Tekoälyllä tarkoitetaan koneen kykyä jäljitellä ihmimillistä päättelyä. Se voi olla kykyä tunnistaa kuvia ja hahmoja, kykyä käsitellä ihmiskieltä ja oppia omatoimisesti esimerkkien pohjalta. Tekoälyohjelmisto pystyy suorittamaan tehtäviä monimutkaisessa ympäristössä ilman jatkuvaa ohjausta, ja se parantaa suoritustaan käytön myötä.

Ei ole aina selvää, minkä voi määritellä tekoälyksi. Monissa tavanomaisissa toimisto-ohjelmissa on ripaus tekoälyominaisuuksia, ja varsinaisissa tekoälyohjelmissä niitä on enemmän.

Asianajajaliiton pääsihteeri **Niko Jakobssonin** mukaan hype on ollut kovaa myös asianajoalalla.

– Ei ole yhtä ratkaisua, joka automatisoi juristin työn, mutta on hyviä ratkaisuja eri käyttötarkoituksiin, Jakobsson sanoo.

Aineistomassaa käsittelevä tekoäly alkaa olla jo välttämätöntä suurissa yritysjärjestelyissä. Toisaalta moni on pettynyt kehityksen hitauteen. Jo 70-luvulla puhuttiin, kuinka kohta tietokone ratkaisee kaiken. Samaa puhuttiin 2000-luvun alun it-kuplassa. Muutaman vuoden takaiset puheet juristin töiden katoamisesta ovat nekin hiipuneet.

– Tekoällyhype nousee aaltolina. Se vie kehitystä eteenpäin, mutta samalla luvataan liikoa. Hyvältä näyttävä ratkaisu ei toimi, jos dataa ei ole riittävästi tai käyttö vaatii paljon teknistä osaamista. Joskus manuaalinen työ vain siirtyy toiseen vaiheeseen, kun pitää esimerkiksi kopioida kaikki dokumentit alustalle ja sieltä eteenpäin.

Oppiva tekoäly on juuri niin hyvä kuin millaiseksi sitä harjoitetaan. Algoritmi tarvitsee esimerkkiaineistoa, kuten sopimuslauseketyyppejä. Nopeimmin järjestelmä oppisi, jos se saisi kootusti kaikkien käyttäjien kaiken datan, mutta salassapitosyistä se ei ole mahdollista. Pieni toimisto ei aineistollaan pysty harjoittamaan sovelluksia niin tehokkaasti kuin iso.

Myös suomen kieli ja suomenkielisten juridisten lausekkeiden vaihtelevuus aiheuttavat vielä haasteita tekoälylle, jota on toistaiseksi kehitetty eniten englanninkielisten käyttäjien tarpeisiin.

PIENIMUOTOISIA TEKÖÄLYKOKEILUJA

Lukander Ruohola HTO:n toimitusjohtaja **Jarkko Ruohola** on Asianajajaliiton edellinen puheenjohtaja. ➡

➔ Hän on saanut kuunnella kansainvälisissä kokouksissa, kuinka tekoäly vie työpaikat. Siltä ei vielä näytä.

Ruoholan toimistolla tekoälyä on kokeiltu pieni-muotoisesti. Käytössä on sopimusarkistoversio Zefort, joka tunnistaa erityyppisiä sopimuksia ja pystyy lajittelemaan niitä hakutoimintojen perusteella.

– Kun on keskenään samankaltaisia pdf-muotoisia sopimuksia, esimerkiksi työsopimuksia tai vuokrasopimuksia, se oppii poimimaan niistä keskeiset kohdat. Se ei ole huikean nopea, mutta selkeästi oppii ymmärtämään lisää, Ruohola kertoo.

Toimiston sopimuskanta on pieni, minkä vuoksi työn ja kustannusten säästö ei ole merkittävä. Sovelluksen käyttö on ennen kaikkea kiinnostava kokeilu. Ruohola kertoo, että he ovat kokeilleet myös sovelluksia, joissa tekoäly auttaa sopimuksen laatimisessa kysymys-vastaus-tekniikalla, mutta nämä olivat vielä sen verran kömpelöitä, että niistä oli enemmän vaivaa kuin hyötyä.

Vaikka keskikokoisen toimiston näkökulmasta tekoäly ei vielä isosti muuta työtä, Ruohola uskoo, että asianajajien on hyvä pysyä kärryillä kehityksestä.

– Moniin sovelluksiin voi kuka tahansa hankkia lisenssin. Kannattaa avoimin silmin seurata maailmaa ja olla valmiina tarttumaan niihin.

AUTTAA TEHOSTAMAAN SISÄISTÄ TYÖTÄ Asianajotoimisto Boreniuksella tekoäly nähdään ennen kaikkea toimistorutiinien helpottajana. Toimitusjohtaja **Casper Herler** kertoo, että Borenius käyttää tekoälypohjaista tietoturvasovellusta, joka tarkastaa sähköpostiliikennettä. Se pyrkii estämään viestejä lähettämisestä väärille henkilöille ja tunnistamaan epäilyttäviä postia.

Boreniuksella on käytössä myös älykäs ratkaisu työtehtäviin käytetyn ajan jarkaukseen. Jokaisella työntekijällä on koneella henkilökohtainen tekoälyagentti, joka seuraa sovellusten käyttöä, sähköpostiliikennettä tai asiakkaan dokumentin työstämiseen käytettyä aikaa ja ehdottaa jarkauksia.

– Uskon, että tällä erää tekoäly auttaa enemmän tehostamaan toimiston sisäistä työtä sen sijaan että se pystyisi korvaamaan juristin harkintaa, Herler sanoo.

Asianajajaliiton Niko Jakobssonin mukaan tekoäly voi ennen kaikkea vähentää työvälineiden kanssa taistelua ja suorittavaa työtä. Ihmiselle jää tulevaisuudsakin esimerkiksi analyysityö, argumenttien rakentaminen ja riitojen ratkaisu. Työajan jarkauksen automatisointi on esimerkki rajattuun käyttöön sopivasta tekoälystä, jota pienetkin toimistot voivat hyödyntää.

– Kun itse kirjaa toimenpiteet 10–15 minuutin tarkkuudella, selaa lähetettyjä sähköposteja ja miettii, mitä tuli tehtyä, se on aika kuormittavaa. Mitä tarkemmin

SE MIKÄ TOIMISTOILLE TARKOITTAÄ TYÖN TEHOSTUMISTA, TARKOITTANEE ASIAKKAILLE ALENEVIA KUSTANNUKSIA.

ajankäyttö on eritelty, sitä oikeutetumpi on myös laskutus asiakkaalle, Jakobsson sanoo.

TYÖN VÄHENEMISTÄ VAI MIELEKKÄÄMPÄÄ TYÖTÄ?

Se mikä toimistoille tarkoittaa työn tehostumista, tarkoittanee asiakkaille alenevia kustannuksia. Vähenevätkö siis työt? Jotkin työt kyllä. Toisaalta tekoäly voi antaa mahdollisuuden tarjota uusia palveluita, ja myös pienemmät toimistot voivat ehkä palvella isompia asiakkaita.

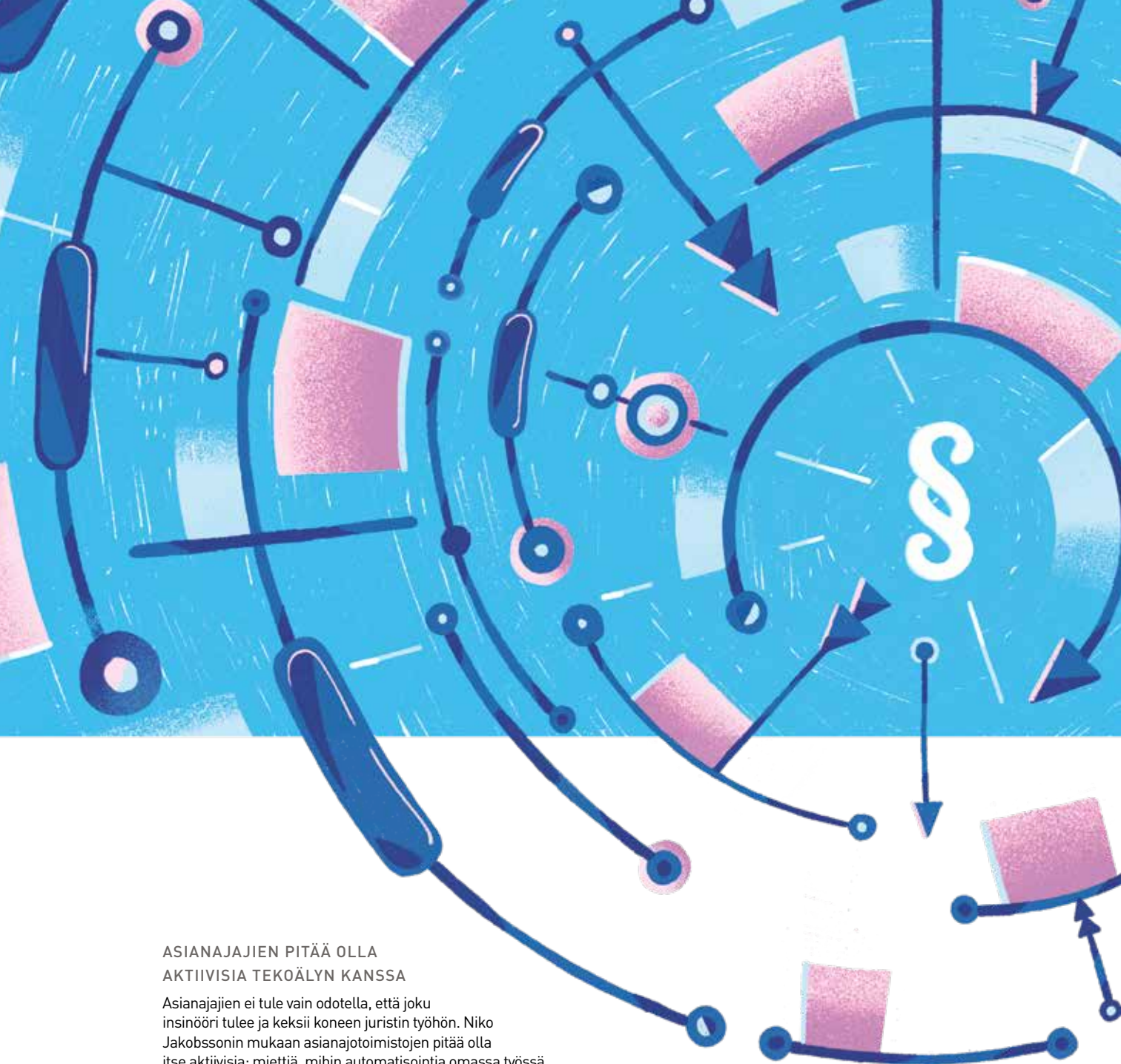
– Jos tekoäly käy läpi sopimuksia sekunneissa kellon ympäri, ei ole järkevää syytä, miksi tämä jatkuisi ihmisen tekemänä. Varmasti kehitys polarisoituu. Pienet toimistot tulevat olemaan lähinnä valmistusyrityksiä käyttäjiä. Osa toimistoista taas lähtee itse tarjoamaan tekoälypalveluita asiakkaille tai kollegoille, sanoo asianajotoimisto Lexian osakas **Kimmo Oila**.

Lexiassa on käytetty oppivaa chatbottia, joka etsii vastauksia juristien kysymyksiin ja antaa osuvampia vastauksia käytön myötä. Tarkoituksena on saada työyhteisön tieto kootusti yhteen. Lexia aikoo avata botin jossain muodossa myös asiakkaille. Toimiston juristeja on mukana myös konkurssirobotti-hankkeessa, jossa automatisoidaan konkurssiprosessia.

Oila uskoo, että tekoäly vaikuttaa asianajopalveluiden hinnoitteluun. Esimerkiksi kuukausimaksulliset palvelut vakiosopimusten läpikäyntiin lisääntyvät.

Castrén & Snellmanilla kuukausimaksullinen palvelu on jo käytössä. Se tarjoaa Signe-palvelua, joka automatisoi sopimusten laadintaa. Se on ulkopuolelta hankittu tuote, jota toimisto on räätälöinyt. Asiakirjojen automatisoinnissa kootaan monta erilaista versiota tietystä asiakirjatyypistä – esimerkiksi osakekauppakirjasta – sähköiseen järjestelmään, josta voi valita haluamansa sopimusehdot ja yhdistellä niistä sopimusluonnoksen. Lukinmaa kertoo, että toimiston omassa käytössä automatisointi on tuottanut selvää säästöä.

– Vuodessa ohjelmiston avulla laadittiin 1 120 asiakirjaa, ja näiden teossa säästy laskennallisesti 80 työpäivää, Lukinmaa sanoo. *

ASIANAJAJIEN PITÄÄ OLLA AKTIIVISIA TEKÖÄLYN KANSSA

Asianajajien ei tule vain odotella, että joku insinööri tulee ja keksii koneen juristin työhön. Niko Jakobssonin mukaan asianajotoimistojen pitää olla itse aktiivisia: miettiä, mihin automatisointia omassa työssä tarvittaisiin ja millä tavalla teknologia voisi tulla avuksi.

Teknologiaa hallitseville asianajajille tämä voi tarkoittaa osallistumista uusien työkalujen kehitystyöhön. Juristeja on mukana monenlaisissa oikeusteknologiahankkeissa, ja monissa tekoälysovelluksia kehittämissä ohjelmistofirmoissa on myös juristitaustaisia ihmisiä, jotka ymmärtävät teknologian käyttötarpeita juristin näkökulmasta.

Aktiivisuus on myös oman toimiston tarpeiden pohdintaa. Jakobssonin mukaan kaikenkokoisten asianajotoimistojen, pienten ja isojen, kannattaa lähteä miettimään omia toimintatapojaan.

Moniin sovelluksiin voi kuka tahansa hankkia lisenssin samoin kuin yleisesti käytettyihin toimisto-ohjelmistoihin. Palvelut hinnoitellaan joko kiinteällä kuukausimaksulla tai käytön mukaan. Esimerkiksi ajankäyttöä seuraava TIQ Time

-ohjelmisto maksaa 500 euroa kuussa sekä 25 euroa per käyttäjä. Zefort-sopimustenhallinnan palvelut maksavat laajuuden mukaan esimerkiksi 99 euroa, 490 euroa tai 995 euroa kuussa. Luminance ei ilmoita hintoja julkisesti, mutta se laskuttaa käytön mukaan ja kohderyhmänä ovat erityisesti keski- ja isot asianajotoimistot. Ne neuvottelevat yksilölliset sopimuksensa.

Jakobssonin mukaan asianajajan on hyvä pohtia, mitkä ovat oman työn manuaaliset prosessit ja millaiseen suoritustapaan työhön hukkaantuu erityisesti työaikaa.

– Kannattaa miettiä, missä tapahtuu eniten virheitä, missä kohdissa joudutaan pysähtymään ja mikä työ ei asianajajan koulutuksella ole järkevää.

bình đẳng
egyenlőség
samanarvo
равенство
ig
સમાજ
ความเท่าเทียม
egalitatem
pagkakapantay
समानता
equality

Kriittinen katse

Amnestyn Frank Johansson pitää isoja globaaleja trendejä ilmastokriisistä digitalisaatioon ihmisoikeuskysymyksinä. Suomessakin on suuria rakenteellisia ongelmia, jotka pitää kohdata, hän sanoo.

TEKSTI KIRSI RIIPINEN // KUVAT SUSANNA KEKKONEN

Suomessa esiintyy räikeää ihmiskauppaa, jota ollaan haluttomia tutkimaan. Poliisi käyttää paikoin erittäin rasistista kieltä.

Nämä ovat esimerkkejä uutisista, jotka media on nostanut kevään aikana puheenaiheiksi.

– En yllättynyt uutisista, valitettavasti. Meillä on rakenteellisia ongelmia, joihin emme ole riittävästi heränneet.

Äänessä on **Frank Johansson**, ihmisoikeusjärjestö Amnestyn toiminnanjohtaja Suomessa.

– Uutisten kaltaisia tapauksia on Suomessa varmasti laajempi kirjo, kuin mistä olemme tietoisia. Poliisilla ja sosiaaliviranomaisilla ei ole riittävästi resursseja näitä selvittää ja joillakin ei selvästikään edes halua.

KORONA TOI IHMISOIKEUDET ESILLE

Korona-ajan käytännön mukaisesti tapaamme Johanssonin videolinkin kautta. Hän vastaa kysymyksiin kotonaan Helsingin Malmilla.

– Kaipaen työyhteisön sosiaalisuutta ja epävirallista yhdessäoloa. On vaikea innostua vapaammista tapamisista kollegojen kanssa verkossa työpäivän jälkeen, kun ruutua on muutenkin tuijottanut koko päivän.

Koronalla on ollut muitakin seurauksia. Aika on nostanut esille ihmisoikeuskysymyksiä, kun eri puolilla maailmaa on jouduttu puntaroimaan, painaako vaakakupissa enemmän terveys vai vapaa liikkuminen ja kokoontumisvapaus.

Esillä on ollut myös kansainvälinen solidaarisuus. Johansson toivoo jokaisen ymmärtävän, ettei missään olla turvassa pandemialta ennen kuin rokotteet saadaan kaikkiin maailmankolkkiin.

VAIKUTTAMISTA JA KAMPANJOINTIA

Amnestyn toimistolla on töissä vakinaisesti noin 30 ihmistä. Heistä vaikuttamistiimissä toimivat pitävät tiivistä yhteyttä viranomaisiin ja lobbaavat aktiivisesti. Viestinnälle, kampanjoinnille ja kansalaistoiminnalle

on oma tiiminsä, samoin varainhankinnalle. Neljäs tiimi hoitaa talous-, henkilöstö- ja IT-asiat.

Amnestyn periaatteisiin kuuluu, ettei se ota vastaan rahaa yhdeltäkään valtiolta. Varat kerätään yksittäisiltä lahjoittajilta vapailta markkinoilta. Amnesty kilpailee lahjoituksista muiden järjestöjen kanssa, ja sen käytössä ovat kaikki keinot katurekrytoinnista puhelimeen ja digiin. Fyysisen auttamisen sijaan järjestö pyrkii vaikuttamaan poliittisesti lakimuutoksiin tai vaikkapa yksittäisten ihmisten vapauttamiseksi.

– Tarvitsemme toiminnassamme ammatillista varainhankintaa ja markkinointia. On suunniteltava huolellisesti, kuinka muotoilemme kirjeemme, miten lähestymme potentiaalisia kannattajia ja kuinka pidämme mukana toimintaamme jo liittyneet lahjoittajat.

Johansson kertoo varainhankinnan maailmasta myös kirjassaan *Hyvän tekemisen markkinat* (Gaudeamus 2017). Yksi teoksen viesteistä on, kuinka hyväntekeväisyyttä myydään markkinoilla kaupallisin keinoin kuin mitä tahansa kulutushyödykettä. Samalla järjestöt ovat paisuneet.

Johansson ei ole kasvattamassa toimistoa Suomessa, vaikka tarve tehdä töitä ihmisoikeuksien puolesta on edelleen suuri. Työ on kyettävä tekemään mahdollisimman vaikuttavasti.

GLOBAALIT TRENDIT

IHMISOIKEUSKYSYMYKSIÄ

Johanssonilla on toimittajatausta, ja hän opiskeli nuorena valtiotieteitä.

Taustasta ei ole ollut ainakaan haitaksi. Hänen voi sanoa onnistuneen vaikuttamisessa ja näkyvyydessä hyvin, sillä Johansson on vuosien aikana tullut medias-ta tutuksi julkikseksi.

– Mediassa esiintyminen on osa työtäni. Haluamme palvella tiedotusvälineitä pienelläkin varoitussajalla.

Johansson näkee globaalit trendit ihmisoikeuskysymyksinä. Näitä trendejä on esimerkiksi ilmastokriisi, ➡

henkilö kuvassa

”ELÄMME SIKÄLI JÄNNITTÄVIÄ
AIKOJA, ETTEI ISOISSA TEEMOISSA
OLE YHTÄÄN OSA-ALUETTA,
JOTA EI VOITAI SI NÄHDÄ
IHMISOIKEUKSIEN KAUTTA.”

➤ koska se muuttaa osan maapallosta elin- ja asuinkelvottomaksi ja saa aikaan mittavat pakolaisvirrat.

Pakolaisten ihmisoikeudet ovat eri maailmankolkissa hyvin kyseenalaiset – eikä Suomi tee tässä poikkeusta.

– Meillä on menossa mielenkiintoinen tapaus Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa, kun joukko portugalilaisnuoria haastoi Euroopan valtiot, Suomi mukaan lukien, oikeuteen ilmastotoimien laiminlyönnistä ja ihmisoikeuksien loukkaamisesta.

Saksassa puolestaan tuomioistuin totesi vastikään, että maan pitää nopeuttaa ilmastotoimiaan. Jo aiemmin Alankomaissa korkein oikeus totesi saman, mikä merkitsi hiilenpolton nopeaa alasajoa.

– Kaikissa näissä on kyse ilmaston lämpenemisen haitallisista vaikutuksista ihmisoikeuksiin, kuten oikeuteen elämästä, terveydestä, toimeentulosta ja asunnosta.

Myös digitalisaatioon liittyy isoja ihmisoikeuskysymyksiä: Sähköistymiseen tarvitaan komponentteja, joiden raaka-aineita louhitaan paikoitellen hyvin epäinhimillisissä oloissa. Kasvojentunnistushjelmat yleistyvät, ja googlatessamme jätämme jälkiä yritysten haltuun. Yksittäiset valtiot pystyvät rajoittamaan pääsyämme verkon tietoihin.

– Elämme sikäli jännittäviä aikoja, ettei isoissa teemoissa ole yhtään osa-aluetta, jota ei voitaisi nähdä ihmisoikeuksien kautta.

PIKAVOITTOJA EI OLE LUVASSA

Johansson sanoo, että ihmisoikeuksista puhuttaessa talous- ja sosiaalioikeudet ovat jääneet kansalais- ja poliittisiin oikeuksiin verrattuina lapsipuolen asemaan. Esimerkiksi sananvapaus on esillä melko hyvin, ja siitä on saatu oikeustapauksia. Yhtä lailla ihmisoikeuksina tulisi nostaa esiin oikeus terveyteen, ravintoon ja asuntoon.

– Näihin on herätty eri puolilla maailmaa korona-aikana. On huomattu, kuinka suuret erot terveyspalveluissa on ja kuinka terveysjärjestelmiä on heikennetty leikkauksilla.

Suomessa Amnesty on pitänyt pitkään ääntä muun muassa naisiin kohdistuvasta väkivallasta.

– Ihmisoikeustyössä ei ole tarjolla pikavoittoja. Naisiin kohdistuvassa väkivallassa asenteet ovat pikkuihminen muuttumassa, ja uusia lakeja ja käytäntöjä on saatu aikaan.

Toinen iso työsaika on turvapaikanhakijoiden kohtelu. Johansson sanoo, että tilanne oli suhteellisen hyvä 1980-luvun lopusta 1990-luvun puoliväliin. Sittemmin on otettu takapakkia, ja erityisesti näin kävi Johanssonin mukaan **Juha Sipilän** hallituskaudella.

– Tuolloin ulkomaalaislakiin tehtiin valtava määrä yksittäisiä pieniä muutoksia ja kun niiden kokonaisuus lasketaan yhteen, nähdään, että turvapaikanhakijoiden oikeusturva heikkeni huomattavasti. Tämän on osoittanut myös valtioneuvoston selvitys.

”IHMISOIKEUSTYÖSSÄ EI OLE TARJOLLA PIKAVOITTOJA.”

Samoihin aikoihin laskettiin turvapaikanhakijoita avustaneiden juristien palkkioita, sillä he eivät saaneet laskuttaa aiempaan tapaan tuntiperusteisesti vaan kertakorvauksena. Jos halusi tehdä työnsä huolellisesti, sen joutui tekemään omaa selkänahkaa repimällä.

Johansson huomasi myös toisen ilmiön. Alalla oli mustia lampaita, jotka tekivät helppoa rahaa auttamatta turvapaikanhakijaa käytännössä millään keinoin. Kukaan ei valvonut heitä, ja he saivat korvauksensa. Maan nykyinen hallitus on tehnyt tilanteesta korjausesityksen eduskunnalle, mutta se ei ole tullut vielä käsittelyyn.

RAKENTEELLINEN RASISMI NÄKYVÄMMÄKSI Johansson toivoo keskustelun rakenteellisesta rasismista lisääntyvän. Hän huomauttaa, että meissä kaikissa asuu pieni rasisti, jota ei huomata.

– On ihan selvää, että jos keski-ikäisenä valkoisena miehenä marssisin poliisiasemalle, saisin parempaa kohtelua kuin huonosti suomea puhuva maahanmuuttaja. Mutta ei tämä koske vain poliisia, tilanne on samanlainen kaikkialla yhteiskunnassa.

Teemasta keskustellaan myös Amnestyn sisällä. Oma väki pohtii, mitä tarkoittaa, kun 30 hengen työyhteisössä vain kaksi voidaan luokitella muuksi kuin valkoiseksi. Miksi heitä ei ole enempää?

Entä mitkä ovat kaikkein tärkeimpiä ihmisoikeuskysymyksiä ja näyttäytyykö listaus erilaisena, jos kysyjä ei olekaan hyvin toimeentuleva valkoinen mies vaan ruskea pätkätyöläinen?

OIKEUDEN HAKEMINEN MAKSAA

Millainen oikeusvaltio Suomi sitten on? Johansson korostaa, ettei hän ole juristi eikä ole päivittäin tekemisissä oikeusvaltion sisäisten prosessien kanssa.

– Mutta yksi tunnettu ongelma on, että asian vieminen tuomioistuimeen on tavattoman kallista.

Turvapaikka-asioiden hoidossa oikeusvaltio-Suomi ei loista ranking-listojen hyvin tilanteen hoitavien kärjessä vaan tulee keskiarvon alapuolella.

– Enkä usko, että Suomi olisi korruptiosta vapaa maa. En tosin osaa vastata, missä korruptiota esiintyy. Minulla on kuitenkin selvä kutina sen olemassaolosta.

Olisiko siinä seuraavan kirjan aihe?

Johansson, 58, sanoo, että hän saattaa hyvinkin syventyä helppotajuisen kirjan kirjoittamiseen, mutta sellaisen aika on ehkä eläkkeellä. Teemasta hän ei vielä halua sanoa mitään muuta kuin että kyllä se hyvän tekemiseen liittyisi. *

”ASIANAJAJAT USKOVAT IHMISYYTEEN”

Frank Johanssonilla on suuri luottamus suomalaisiin asianajajiin.

– Käsitykseni mukaan he ovat rehtejä ihmisiä, jotka haluavat yhteiskunnallista hyvää.

Hän on ollut Suomen Asianajajaliiton kanssa tekemisissä etenkin turvapaikkakysymyksissä, joissa liitto on ollut vahvasti mukana vaikuttamassa tätä työtä tekevien palkkioiden nostamiseksi säälliselle tasolle.

– Kunnioitan tapaamiani turvapaikka-asioita

hoitavia asianajajia ja lakimiehiä hurjasti. He näkevät päivittäin kasvokkain epätoivoisia ja hätää kärsiviä ihmisiä. Samaan aikaan asianajajat ovat hyvin tietoisia, että vaikka he kuinka tekisivät parhaansa, he eivät välttämättä pysty auttamaan asiakkaitaan järjestelmän kierouden takia.

– Kaiken lisäksi he näyttävät edelleen usko-
van ihmisyyteen, vaikka työ on psykkinesti ja
fyysisesti tavattoman rankkaa.

Signor Harvinainen

Italialaisen Dario Alessin oli tarkoitus viettää Suomessa vaihto-opiskeluvuosi. Ihastuminen on venyttänyt vuoden jo 24 vuoteen, ja hänestä on tullut poikkeustapaus: asianajajatutkinnon Suomessa suorittanut ulkomaalainen.

TEKSTI PEKKA MÄNTYLÄ // KUVAT MIKKO KAUPPINEN

Tarina alkaa tavallisesti: Vaihto-opiskelija tulee uuteen maahan, tarkoituksenaan viipyä vuoden verran. Maa miellyttää, joten hän päättää venyttää vuotta pikkaisen.

Siihen päättyy tavallinen osuus **Dario Alessin** osalta. Roomalainen on asunut Suomessa vaihtovuodestaan 1997 lähtien.

– Ihastuin niin paljon, että halusin jäädä suorittamaan jatkotutkintoa.

Ihastuitko kenties johonkin ihmiseen vai maahan yleisesti?

– Sekä että, Alessi naurahtaa.

– Suomi oli ja on edelleen minulle eksoottinen paikka. Joskus kaipaankin kovasti aurinkoa ja lämpöä, varsinkin Välimerta, Alessi toteaa selkeällä suomella.

Hän on ollut Suomen Asianajajaliiton jäsen vuodesta 2009. Liitto ei tarkastele jäsentensä kansalaisuutta, mutta harvinaisuus Alessi jäsenistön joukossa joka tapauksessa on.

Alessi on valmistunut Roomasta oikeustieteen maisteriksi, ja Suomesta hänellä on taskussaan valtiotieteen maisterin ja lisensiaatin paperit Turusta Åbo Akademista, pää- ja sivuaineenaan oikeustiede.

– Monilla kieli on varmasti esteenä tänne jäämiseen. Ja toki myös substanssi: oikeusjärjestelmä on hyvin erilainen verrattuna manner-Eurooppaan.

”KIELEEN PITÄISI RAKASTUA”

Alessi on ollut toistakymmentä vuotta yrittäjä liikejuridiikkaan ja riidanratkaisuun erikoistuneessa Asianajotoimisto Jurisprudentiassa. Alessi palvelee asiakkai-

”SUOMI ON OLLUT
VÄLILLÄ YKKÖNEN
KANSAINVÄLISISSÄ
BUSINESS-RANKINGEISSA,
EIKÄ IHME.”

ta kansainvälisissä asioissa Suomen ja Milanon välillä. Hän kehuu Suomen olosuhteita.

– Täällä on todella kivaa olla ammatinharjoittaja. Suomi on ollut välillä ykkönen kansainvälisissä business-rankingeissa, eikä ihme. Täällä on tosi helppoa rakentaa oma firma ja olla itsenäinen. 20 prosentin yhteisövero on hyvä, ja byrokratia on paljon kevyempää kuin Italiassa.

Suomen kieli on tunnetusti sieltä hankalammasta päästä. Alessi allekirjoittaa tämän, mutta kertoo oppineensa puhumaan puolessatoista vuodessa.

– Jotenkin uuteen kieleen pitäisi rakastua, olla innostunut siitä. Jos se filis tulee, ei opettelu sitten ole niin vaikeaa. Oma tapani oppia oli päästä sisään kielen logiikkaan. Itse asiassa minulla on edelleen tallessa pieni sanakirja, josta aloin järjestyksessä opetella suomen sanoja, Alessi hymyilee.

– Lisäksi aloin yhdistellä ”tuttuja” sanoja: nero on italiaksi musta, numero on molemmissa kielissä numero ja niin edelleen.

Dario Alessi on asianajaja toisessa polvessa. Alessille oli kuitenkin jo opiskeluaikana selvää, että hän ei haluaisi vain jatkaa isänsä työtä vaan kokea juristin ammattia laajemmasta näkökulmasta jossain toisessa maassa.

➤ ”HOVIOIKEUTEEN PÄÄSYN PITÄISI OLLA PERUSOIKEUS”

Dario Alessi on päässyt vuosien varrella usein vertaamaan Italian ja Suomen hyvin erilaisia oikeusjärjestelmiä, vaikka EU-lainsäädäntö onkin niitä osaltaan harmonisoinut. Suomen oikeusjärjestelmä on Alessin mukaan pragmaattisempi, Italian teoreettisempi.

Yksi merkittävä ero on valitusoikeudessa.

– Suomessa on keskitytty siihen, että riita- ja prosessiasioiden kestoa lyhennetään. Se toimii hyvin, Italiassa keskimääräinen siviilikanne voi kestää monta vuotta.

– Toisaalta Suomessa siitä maksetaan hintaa, koska faktisesti oikeuskäsittelyssä pääsee varmasti vain käärijäoikeuteen. Italian korkeimpaan oikeuteen eli *Corte di Cassazione*en voivat periaatteessa edetä vaikka kaikki tapaukset.

Corte di Cassazione tulkitsee vain alempien oikeusasteiden antamien tuomioiden lainmukaisuutta – ei

tapauksen substanssia, kuten Suomessa. Mutta silti: Alessin mielestä ylempään oikeusasteeseen tarvittaessa pääsyn tulisi kuulua perusoikeuksiin.

– Olen itse törmännyt moneen tapaukseen, jossa päämies on ollut oikeassa, mutta valitusoikeus hovioikeuteen ei ole toteutunut. Jokaisella tulisi olla oikeus saada asiansa käsiteltyksi ylemmässä oikeusasteessa, etenkin kun systeemi koskee myös esimerkiksi rikos- ja lapsioikeutta. Tuomaritkin voivat tehdä virheitä.

”ITALIAA EI TUNNETA SUOMESSA”

Dario Alessin koko työura on tavalla tai toisella nivoutunut Suomen ja Italian välille. Niinpä onkin luontevaa, että hän toimii myös Suomalais-italialaisen kaupakamariyhdistyksen puheenjohtajana. Yhdistys on pyrkinyt kokoamaan yhteen yrityksiä, jotka voisivat hyötyä Suomen ja Italian välisistä suhteista.

– Molempien maiden yritys rakenne on hyvin samanlainen, eli valtaosa firmoista on pk-yrityksiä. Minulla on kuitenkin tunne, että Italiaa ei tunneta Suo-

Miten huomioit yritysvastuullisuuden?

Samalla, kun asianajajina puolustamme ja aktiivisesti edistämme asiakkaidemme oikeusturvaa sekä kehitämme yhteiskunnan oikeusoloja aktiivisena oikeusvaltiotoimijana, on huolehdittava, että olemme osana myös yleistä vastuullisuuskehitystä.

Yritysvastuun merkitys on kasvanut ja soft law -instrumenttien, kuten hyvän hallinnon periaatteiden ja erilaisten sopimusteknisten velvoitteiden, lisäksi vastuullisuussääntely tulee tulevaisuudessa lisääntymään. Tästä konkreettinen esimerkki on yritysten huolellisuusvelvoitteesta ja vastuuvollisuudesta valmistelussa oleva EU-direktiivi. Direktiivi edellyttää, että yritykset kunnioittavat ihmisoikeuksia, ympäristöä ja hyvää hallintotapaa omassa toiminnassaan, tuotteissaan ja palveluissaan sekä arvoketjuissaan.

Vaikka asianajajat toimivat myös yksittäisinä ammatinharjoittajina ja yritysvastuun sisällyttäminen osaksi toimintaa voi olla hallinnollisesti haastavaa, vastuullisuusvelvoitteiden tunteminen ja soveltaminen tarkoituksemukaisella tavalla omassa toiminnassa on hyödyllistä. Yhteiskunta edellyttää yhä konkreettisempia vastuullisuustekoja.

Yritysvastuu konkretisoituu tekoina ja siksi on tärkeää, että olemme myös Asianajajaliittona aktiivisesti edistämässä vastuullista kehitystä. Viimeisimpänä esimerkkinä tästä #oikeusjaksaa-kampanja, johon monet asianajotoimistot ympäri Suomen ovat jo liittyneet – liiton hallituksen toimitot edellä.

Kestävän kehityksen periaatteisiin sitoutumista osoittaa myös WWF:n Green Office -sertifiointi, jonka Asianajajaliitto sai toukuussa. Olemme liittyneet myös YK:n Global Compact -aloitteeseen, ja pyrimme näillä teoilla kannustamaan myös yksittäisiä toimintoja pohtimaan vastuullisuutta osana omaa toimintaansa.

Niko Jakobsson
Asianajajaliiton
pääsihteer

messä kovin hyvin. Harva taitaa tietää, että Italian talous on maailman seitsemänneksi suurin.

Alessi myöntää, että yritysten välillä voisi olla enemmänkin yhteyksiä.

– Erilainen kulttuuri ja tavat toimia käytännön asioissa aiheuttavat joskus haasteita. Niitä yritämme yhdistyksen avulla ratkaista.

Alessilla on maiden välisissä suhteissa myös virallinen status, sillä hän on Suomen kunniakonsuli Milanossa. Suomen kansalaisuutta hän ei kuitenkaan ole Italian rinnalle hakenut.

– Olen ollut laiska. Kansalaisuutta varten pitäisi käydä suomen kielen testissä. Olen kuitenkin suorittanut suomeksi asianajajatutkinnon ja valmistunut maisteriksi ja lisensiaatiksi. Olen pystynyt näillä todistamaan kielitaidon itselleni, joten toistaiseksi se saa riittää, Alessi myhäilee. *

RUOKAKAUPPOJEN VÄLIMERELLINEN VALIKOIMA ON PARANTUNUT

Italian silloinen pääministeri **Silvio Berlusconi** aiheutti aikoinaan Suomessa lähes kansallisen trauman moittimalla tšekäläistä ruokaa. Dario Alessi puolestaan on havainnut täällä asuessaan suomalaiskauppojen valikoimien miellyttävän laajenemisen.

– Se on todella muuttunut! Ihmiset tykkäävät nyt valita oikeanlaista oliiviöljyä, tomaattikastiketta ja pastaa.

– Välimeren ruokavalio on terveellinen, ja sitä on siksikin hyvä edistää. Minulle ruokakulttuuri on tärkeää, ja tässä haluaisin mielelläni auttaa Suomessa, jos aikaa olisi enemmän.

Osansa Alessi on asialle jo tehnytkin: hän pyörittänyt yhteistyökumppaninsa kanssa Kampissa lankkupitsoihin keskittynyttä IL Duetto -ravintolaa. Alessin vastuulla oli paperinpyöritys, mutta homma jäi hänen lähdettyään Tukholmaan suorittamaan tutkintoa kansainvälisestä välitysoikeudesta.

– Ehkä jonain päivänä kokeilen uudestaan, uusilla ideoilla ja konseptilla. Ehkäpä viinibaari, jossa tarjolla olisi antipastolautasia?

Pitkäjänteinen työ jatkuu

Koulutusvaliokunnan uusi puheenjohtaja Mari Lampenius näkee pitkän aikaa saatavilla olevat verkkokoulutukset arvokkaina erityisesti nuorille asianajajille.

TEKSTI TERO IKÄHEIMONEN // KUVA ANNI KOPONEN

Miten Asianajajaliitto kehittää koulutustarjontaa?

Asianajajaliitto on lanseerannut Asianajaja-akatemian verkkokoulutukset sekä mahdollisuuden suorittaa asianajajatutkinto sähköisesti verkossa. Tämä on ollut kullannarvoinen harppaus erityisesti korona-aikana, mutta tärkeää myös tulevaisuudessa fyysisten koulutus-tilaisuuksien rinnalla.

Asianajaja Jyrki Piiparisen vetämä koulutusvaliokunta ja Asianajajaliiton henkilökunta ovat tehneet loistavaa työtä. Liitto on luonut koulutuksen suunnittelulle mallin, jossa koulutusvaliokunnan eri alatyöryhmien jäsenet ovat sisällön suunnittelussa suuressa roolissa. Koulutukset suunnitellaan pitkäjänteisesti ja hyvissä ajoin etukäteen. Tätä työtä on hyvä jatkaa. Jatkamme myös arvokasta yliopistoyhteistyötä professori Mikko Vuorenpään avustuksella.

On mielestäni tärkeää, että tarjolla olisi säännönmukaisesti koulutuksia erityisesti myös nuoria ajatellen. Asianajaja-akatemian verkkokoulutukset mahdollistavat koulutusten saatavilla olon pidempään. Esimerkkinä mainittakoon Kättä pidempää käräjille -koulutus, joka tulee saataville Asianajaja-akatemian verkkokoulutukseksi pidemmäksi aikaa. Myös perintöoikeudesta on tulossa syksyllä koulutuskokonaisuus, jossa käydään läpi pesänselvityksen ja perinnönjaon ydinkysymyksiä perunkirjoituksesta lähtien.

Miten jäsenistö voi vaikuttaa koulutusten sisältöön?

Kuuntelemme mielellämme jäsenistön ideoita ja kehitysehdotuksia! Koulutustoiveita voi toimittaa suoraan Asianajajaliittoon osoitteeseen koulutus@asianajajaliitto.fi. *

MUISTATHAN MYÖS NÄMÄ:

- 26.8. **Perunkirjoituksen keskeisiä kysymyksiä**, Helsinki, myös etänä
- 9.9. **Rahanpesu ja rikosvastuu**, Helsinki, myös etänä
- 23.9. **Raksajuridiikkaa konkareille: Osa I Urakasopimusoikeutta**, Helsinki, myös etänä
- 30.9. **Uskallatko ryhtyä pesänselvittäjäksi ja -jakajaksi**, Helsinki, myös etänä

Katso kaikki koulutukset ja ilmoittaudu:
asianajajaliitto.fi/tapahtumakalenteri

Tällä uudella palstalla asianajat kertovat mieleenpainuvista tapauksista uransa varrelta. Haluaisitko nähdä oman tai kollegan keissin palstalla? Lähetä vinkki advokaatti@asianajajaliitto.fi

KEISSI

Maannousua Pohjanmaalla

Minä vastasin
Christian
Näsman, Vaasa
Asianajotoimisto
Näsman & Båsk Oy

"Vuonna 2013 edustin lähes 150:tä päämiestä asiassa, joka koski Maalahden saaristossa sijaitsevan tien käyttöoikeutta. Kiistan keskiössä oli noin kuuden kilometrin mittainen Häggören-Algrundetin tie, joka kulki kahden saaren halki mantereelle. Saarelaiset olivat rakentaneet saariin tieverkon sekä sillan mantereelle, mutta heiltä puuttui tieoikeus mantereella kulkevalle tielle. Käytännössä he siis eivät saaneet käyttää itse rakentamaansa tietä ja siltaa matkalla kesämökilleen, vaan kulun piti tapahtua vesiteitse.

Muiden saarelaisten pahaksi onneksi tie kulki halki erään tontin, jonka omistajat vastustivat tieoikeuden myöntämistä saarten muille vapaa-ajan asukkaille. Maa-oikeus oli kyseisten maanomistajien valituksen perusteella hylännyt tieoikeuden myöntämisen saarten muille asukkaille. Minun tehtäväkseni jäi laatia maa-oikeuden päätöksestä valituslupahakemus korkeimpaan oikeuteen.

Ennuste valitusluvan saamiseksi oli heikko. Tuohon aikaan oli kulunut 10–15 vuotta edellisestä kerrasta, kun korkeimpaan oikeuteen oli saatu mitään keissejä

alueemme maa-oikeudesta. Asiaan liittyi kuitenkin yhtä saaristotietä suurempia asioita, jotka perustelin valituslupahakemukseen.

Merenkurkun alueella maanpinta nousee jopa 8–9 millimetriä vuosittain. Omakin mökkirantani on puoli metriä korkeammalla kuin lapsuudessani. Maannousu on niin voimakasta, että joidenkin ennustusten mukaan tulevaisuudessa Merenkurkun yli pääsee kävellen Ruotsiin – tähän tosin menee vielä 2 000 vuotta.

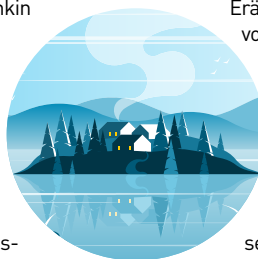
Sitä ennen maannousulla on kuitenkin suuria vaikutuksia saariston elämään. Kun maa kohoaa, se mahdollistaa uusia tiereittejä, tai kuten tässä tapauksessa oli toimittu, sillan rakentamisen paikkaan, jossa se ei muutamaa kymmentä tai sataa vuotta aikaisemmin olisi ollut mahdollista. Mutta jos tieoikeutta ei myönnetä, vaikka olosuhteet ovat muuttuneet, niin tiestöön panostaminen ei ole järkevää. Olisiko saarelaisten siis pitänyt odottaa niin kauan, että vesi on saaren ja

mantereen välistä vetäytynyt kokonaan?

Tästä ongelmasta myös korkein oikeus kiinnostui, ja valituslupa myönnettiin. Tapaus oli korkeimman oikeuden mielestä jopa niin kiinnostava, että he järjestivät katselmuksen paikan päälle, mikä on hyvin harvinaista.

Eräänä päivänä viisi oikeusneuvosta ja tapauksen esittelijä saapuivat Maalahden saaristoon yli sadan kiinnostuneen saarelaisten seurassa, kuinka he arvioivat tienkäytön mahdollista haittaa vastapuolena toimineelle maanomistajalle sekä maannousun seurauksena muuttuneita olosuhteita.

Korkein oikeus totesi, että sillat ja tiet olivat jo olemassa, eikä tien käytöstä aiheutunut kohtuutonta haittaa yhdelle vapaa-ajan asukkaalle. Asia päättyi päämiesteni eduksi. Tapaus oli myös minulle arvokas oppitunti maa-oikeuden asioista, tieoikeuden myöntämisen perusteista sekä valitusluvan hakemisesta korkeimmasta oikeudesta."

LIITOSSA TAPAHTUU

TEKSTI JOHANNA KAINULAINEN // KUVA SAMULI KNUUTILA

Norsu marmorilattialla

"Kiitos, kun tartuitte tärkeään asiaan."

"Asioista on voitava puhua avoimesti."

"Uskomme, että hyvinvoiva henkilöstö pystyy palvelemaan asiakkaita paremmin."

Joidenkin asianajajaliiton työntekijöiden ympäröivät työtunnit ja uupumisriski ovat olleet julkinen salaisuus – erään kuvailun mukaan "norsu marmorilattialla" – joka nousee ajoittain esille myös julkisuudessa. Oikeus jaksaa -työhyvinvointikampanjaan tulleet kommentit kertovat, että kampanja on tervetullut ja odotettu.

Oikeus jaksaa -kampanjassa Asianajajaliitto kannustaa kaikkia asianajajatoimistoja huolehtimaan toimiston työntekijöiden työhyvinvoinnista. Kampanja lanseerattiin Asianajajaliiton hallituksen jäsenen toimiston tuella, ja alkuvaiheen jälkeen kampanjan

periaatteisiin on sitoutunut lukuisia asianajajatoimistoja. Oikeus jaksaa -kampanja kehottaa asianajajatoimistojen johtoa konkreettisiin työhyvinvointia edistäviin toimenpiteisiin, kuten kuuntelemaan omaa henkilöstöä ja selvittämään mahdolliset työajan seurantaan liittyvät puutteet, puuttumaan ylilyönteihin työsuojelun keinoin sekä teettämään työhyvinvointikyselyn säännöllisesti.

Monissa asianajajatoimistoissa on jo ennen kampanjaa tehty pitkäjänteistä työtä työn ja vapaa-ajan paremman tasapainon löytämiseksi. Koska tarkempaa tietoa asianajajien jaksamisesta silti tarvitaan, liitto osallistuu yhteispohjoismaiseen tutkimukseen, jossa selvitetään asianajajatoimistoissa työskentelevien hyvinvointia ja työjärjestelyjä. Tuloksia on luvassa syksyllä 2021.

CCBE edistää asianajajien työtä myös Suomessa

Euroopan asianajajaliittojen neuvosto vaikuttaa
muun muassa EU-sääntelyn valmistelussa.

TEKSTI PEKKA MÄNTYLÄ // KUVAT CCBE JA SHUTTERSTOCK

Kirjainkummajainen CCBE lienee monelle asianajajalle tuntematon, arvelee Suomen Asianajajaliiton edellisen puheenjohtaja **Jarkko Ruohola**. Kirjainten taakse kätkeytyy Euroopan asianajajaliittojen neuvosto, *Le Conseil des barreaux européens*. Ilman neuvostoa monet käytännön asiat olisivat suomalaisellekin asianajajalle hankalampia.

– Moni meistä on viime aikoina joutunut pohtimaan vaikkapa rahanpesun estämistä koskevaa lainsäädäntöä. Ja moni varmasti miettii sen olevan kovin vaikeaselkoista. Ilman CCBE:n vaikuttamistyötä se olisi kuitenkin vielä paljon moniulotteisempaa, ja suorastaan haittaisi asianajajien toimintaa. Olemme muistuttaneet uutta sääntelyä valmistelevia, että asianajajia ei voi säännellä samalla tavalla kuin vaikka kiinteistönvälittäjiä ja panttilainaamoja, Ruohola kiteyttää.

– Jokaisella ihmisellä ja yrityksellä pitää olla mahdollisuus kääntyä asianajajan puoleen ilman huolta siitä, että viranomainen voisi myöhemmin vaatia asianajajalta tietoja asiakkaiden asioista.

CCBE:n työn ydintä on juuri EU:n lainsäädäntötyöhön vaikuttaminen. Työn merkitys kasvaa jatkuvasti, kun yhä merkittävämpi osa Suomessakin voimassa olevasta sääntelystä on joko suoraan EU-lainsäädäntöä tai perustuu direktiiveihin.

Ruohola johtaa nyt toista vuotta Suomen delegaatiota CCBE:ssä. Muiden pienten EU-maiden tapaan varsinaisen delegaation koko on kaksi: Ruohola sekä Asianajajaliiton jäsenpalvelujuristi **Jonni Veikkonen**. Lisäksi liiton puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja osallistuvat järjestön yleisistuntoihin. Kaikkiaan suomalaisia on eri komiteoissa vapaaehtoisuudessa mukana tusinan verran.

– Yksi pitkäaikaisimmista on **Petri Taivalkoski**, joka on ollut jo toistakymmentä vuotta työstimässä uutterasti Euroopan laajuista asianajajien tapaohjetta.

Tapaohje, Model Code of Conduct, sisältää suositteluosuontoisia eettisiä toimintaohjeita. Paketointi on ollut työlästä, kun EU:n erilaisista oikeusjärjestelmistä ja oikeuslaitoksista tulevat asianajajat ovat sovittaneet yhteen myös kulttuuri- ja kielieroja.

Olenainen osa CCBE:n toimintaa on oikeusvaltiokehityksen tarkkailu. Unkarin ja Puolan kehitys ei ole ollut viime vuosina mairittelevaa, mutta pystyykö CCBE tekemään suuntaukselle mitään?

– Päätösvaltaa minkään valtion asioihin neuvostolla ei tietysti ole, mutta protestoimme ja pidämme ongelmia esillä. Julkilausumia on tehty ja kirjoituksia lähetetty molempiin maihin. Vaikea arvioida, onko sillä vaikutusta, mutta hiljaisuus todettaisiin myöntymisen merkiksi.

YHÄ MERKITTÄVÄMPI OSA SÄÄNTELYSTÄ ON SUORAAN EU-LAIN- SÄÄDÄNTÖÄ TAI PERUSTUU DIREKTIIVEIHIN.

Ruohola muistuttaa, että Unkarin ja Puolan lisäksi myös Romanian ja Bulgarian kehitys on ollut nihkeää.

– Asianajajia ei sentään onneksi ole EU-maissa vainottu tai kidutettu, mutta lähin maa, jossa näitäkin tapahtuu, on CCBE:n liitännäisjäsen Turkki. Pidämme ääntä asioista, ja CCBE jakaa vuosittain palkinnon asianajajalle, joka on erityisen ansiokkaasti puolustanut asiakkaidensa ihmisoikeuksia.

Hieman pidemmällä perspektiivillä eurooppalainen oikeusvaltiokehitys on ottanut isoja harppauksia eteenpäin.

– Esimerkiksi Baltian maissa ja itäisessä Keski-Euroopassa on tänä päivänä erittäin vireä, aktiivinen ja riippumaton asianajajakunta, joka pystyy aidosti puolustamaan asiakkaitaan, Ruohola iloitsee. *

Standing Committeeessa tapahtuu pääosa CCBE:n päätöksenteosta. Komitean kokouksiin osallistuvat Suomesta delegaation johtaja ja Asianajajaliiton työntekijä. Kuva komitean kokouksesta Wienistä – ajalta ennen koronaa.

KESKIVIikko 28.4.2021

- 07.30** Herätys ja aamukahvi parvekkeella etätööhön jäävän avopuolison kanssa.
- 08.30** Ajan toimistolle. Soitan matkalta toimiston sihteerille ja käymme läpi päivää.
- 09.15** Soitto vakuutusyhtiöön. Missä viipyy päätös, jota on odotettu jo useita viikkoja? Plim plom, valitse 2, valitse 4, valitse 1. Puhelimeen vastaa henkilö, joka ystävällisesti kertoo, ettei tiedä asiasta mitään. Lupaa kuitenkin selvittää. Tällaisia puheluita päivääni kuuluu normaalisti useampia. Tänään vain tämä yksi.
- 10.00** Osallistun puhelimitse avustajana poliisikuulusteluun Pohjanmaalla. Jotain positiivista pandemiassa: tämäkin saadaan onnistumaan etänä.
- 12.30** Haen lounaaksi salaatin ja keskustelen puhelimesta yhtiökumppanini kanssa kuulustelusta, joka liittyy varsin erikoiseen rikosepäilyyn. On vain luotettava poliisin resursseihin ja kykyyn selvittää asia huolella.
- 13.45** Kuppi kahvia ja soitto asiakkaalle, joka haluaa edunvalvontavaltuutuksen ja keskinäisen testamentin. Kirjaan faktat ja sovin tapaamisen.
- 14.15** Pitkäaikainen asiakas tuo uusia lääkärintlausuntoja. Keskustelemme hetken niiden vaikutuksesta vireillä olevaan riita-asiaan. Maskit molemmilla.
- 14.45** Käräjäoikeudesta ponnahtaa sähköpostiviesti: vuosia jatkuneen prosessin ratkaisu odottaa avaamista. Hermostuttaa aivan uskomattoman paljon. Nämä hetket ovat tämän työn pahinta ja parasta. Soitan yhtiökumppanille, sillä haluan avata tuomion hänen kanssaan. Kyse on toimistomme ensimmäisistä isoista oikeudenkäynneistä ja periaatteellisesti varsin merkittävästä asiasta. Vaikka minä olen juttua ajanut, olemme yhtiökumppanin kanssa yhdessä tätä jo lähes neljä vuotta mietineet ja työstäneet.
- 15.05** Halleluja! Ratkaisu on myönteinen, oikeudenmukainen ja erittäin hyvin perusteltu. Kaikkia vaatimuksia ei hyväksytty, mutta tärkein: päämiehelläni on kuin onkin oikeus korvauksiin liikennevakuutuksesta. Tätä tunnetta on mahdotonta verrata oikein mihinkään. Raha ei ikinä tuo samaa. Me voitimme! Sovimme yhteisestä shampanjahetkestä, kun taas uskallamme olla samoissa tiloissa.
- 16.00** Soitan päämiehelle ja hänen omaisilleen myönteisestä päätöksestä. Tällaisia puheluita saisi olla enemmän.
- 16.30** Jatkan lausuman työstöä. Määräpäivä on ylihuomenna. Pikainen vilkaisu kirjanpito-ohjelmaan: onko oikeusturvayhtiön erääntynyt lasku edelleen maksamatta? Onhan se. Sapettaa.
- 18.30** Ajan kotiin. Eilistä ruokaa mikroon ja lenkkikamat päälle. Käyn lenkillä lapsuudenystäväni kanssa. Aurinko paistaa vielä, eikä hänen kanssaan puhuta juridiikkaa. Hän onnittelee kohteliaasti päivän voitosta, mutta alamme pian puhua lapsista, harrastuksista ja kesäsuunnitelmista. Pää nollautuu.
- 21.00** Soitto lapsille, jotka ovat tämän viikon isällään. Höpötellään ja toivotetaan hyvät yöt.
- 22.30** Avaan yöpöydällä olevan kirjan. Luen noin puoli sivua... Hyvää yötä.

Liisa Alanko, Turku

Liisa on korvausjuridiikkaan ja vakuutuslääketieteeseen erikoistuneen Asianajo-toimisto L Legal Oy:n osakas.

YHTEENVETO

"Päivä ei ollut ihan tavanomainen siitä syystä, että tuomio osui juuri tähän päivään. Muutoin päivä oli normaali, monenlaista ja monipuolista teke mistä. Päiväkirjasta puuttuu vain sähköpostit, joita tulee hoidettua vähän joka välissä. Omassa yrityksessä aikatauluttaminen on kuitenkin mukavasti itsestä kiinni."

Asianajajaliitto sai WWF Green Office -merkin

Asianajajaliitto on saanut oikeuden käyttää WWF Suomen Green Office -merkkiä. Sertifikaatti on osoitus siitä, että Asianajajaliiton ympäristöjärjestelmän toiminta vastaa ulkoisesti määritettyjä kriteerejä, toimenpiteitä toteutetaan vaikuttavasti ja jatkuvaan parantamiseen on sitouduttu. WWF Green Office on WWF Suomen kehittämä ympäristöjärjestelmä, jonka avulla organisaatiot voivat pienentää työpaikkojensa hiilijalanjälkeä ja edistää luonnonvarojen järkevää käyttöä.

Ympäristöjärjestelmän luominen alkoi syksyllä 2020, jonka jälkeen koko henkilöstö on liiton Green Office -tiimin johdolla tehnyt aktiivista työtä ekologisten arvojen ja ympäristöystävällisten toimintatapojen edistämiseksi. Asianajajaliiton Green Office -tiimin lisäksi henkilökunnasta on valittu niin sanottuja

ekotsemppareita, jotka kannustavat kollegoja toimimaan ekologisesti. Tämä on ainutlaatuisen toimintamalli.

– Erityisen ansiokasta on Asianajajaliiton valitsema tavoite toimia alalla keskustelun herättäjänä ja ajatusjohtajana yhteiskuntavastuun osalta paitsi ympäristövastuun näkökulmasta, myös sosiaalisen tasa-arvon edistämiseksi ja työhyvinvoinnin edistämiseksi, Green Office -tarkastaja **Sanna Oja** tiivistää lausunnossaan.

Asianajajaliitto tavoittelee toiminnassaan lisäksi sähkönkulutuksen, tulostinpaperein käytön ja matkakulujen vähentämistä sekä henkilöstön ympäristötietoisuuden lisäämistä.

Asianajajaliitto liittyi keväällä myös YK:n kansainväliseen Global Compact -yritysvastuualoitteeseen, joka edistää yritysten sekä yhteisöjen ekologista, sosiaalista ja taloudellista vastuullisuutta.

RAHANPESULAIN VELVOITTEET HOIDOSSA

DOKS® on tehokas ja turvallinen verkkosovellus asianajotoimistoille rahanpesulain velvoitteiden hoitamiseen. Se on selkeä ja helppokäyttöinen työkalu asiakassuhteen perustamiseen, asiakkaan tuntemiseen ja jatkuvaan seurantaan.

- ☒ KYC/AML-prosessi hoituu sähköisesti, automatisoidusti ja tietoturvallisesti. Eroon hankalista paperilomakkeista ja passikopioista
- ☒ Toimii kaikilla päätelaitteilla - mobiili, tabletti ja tietokone
- ☒ Rääpälitävät tietopyynnot ja riskiarviotyökalut
- ☒ Myös ulkomaiset asiakkaat voidaan tunnistaa sähköisesti
- ☒ Automaattinen pakotelistojen ja asiakkaiden taustatietojen seuranta
- ☒ Sujuva yhteentoimivuus ja integraatiot toimiston muihin ohjelmistoihin

DOKS® säästää sekä omaa että asiakkaanne työaikaa. DOKS® on laajasti käytössä ja soveltuu kaikenkokoisille asianajotoimistoille.

Kysy lisää palvelusta tai pyydä esittely:
010 271 4606 | asiakaspalvelu@doks.fi

DOKS.FI

SUOMEN TUNNISTETIETO OY

Aalto Josefina
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

Airola Esa
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

Böling Alina
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Herrainsilta Jussi
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

Husari Eero
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

Kaikkonen Henri
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

Kalmanlehto Helena
MÄKITALO
ASIANAJOTOIMISTO OY

Kanervo Joel
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Kontinen Anniina
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Korhonen Sofie
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Korvenpää Niina
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

Kukkonen Valtteri
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Kymäläinen Petteri
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Lahti Hanna
ASIANAJOTOIMISTO
ROIHU OY

Leino Saara
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

ASIANAJOTOIMISTO KROGERUS OY

OTM **Alina Böling** on nimitetty Senior Associateksi 1.4.2021 alkaen.

OTM **Joel Kanervo** on nimitetty Senior Associateksi 1.4.2021 alkaen.

OTM **Sofie Korhonen** on nimitetty Senior Associateksi 1.4.2021 alkaen.

OTM **Anniina Kontinen** on aloittanut Associatena 1.12.2020.

OTM **Valtteri Kukkonen** on aloittanut Associatena 1.10.2020.

OTM **Saara Leino** on nimitetty Senior Associateksi 1.4.2021 alkaen.

OTM **Sanni Lipponen** on aloittanut Associatena 1.11.2020.

OTM **Essi Miettinen** on aloittanut Associatena 16.1.2021.

OTM **Ari Natunen** on aloittanut Associatena 4.1.2021.

OTM **Joonas Parkkinen** on nimitetty Senior Associateksi 1.4.2021 alkaen.

Asianajaja **Paul Raade** on kutsuttu osakkaaksi 1.4.2021 alkaen.

OTM **Mia Rindell** on aloittanut Associatena 9.11.2020.

OTM **Saana Ruottu** on aloittanut Associatena 2.11.2020.

OTM **Riku Saarinen** on nimitetty Senior Associateksi 1.4.2021 alkaen.

OTM **Anna Salokangas** on aloittanut Associatena 4.1.2021.

ASIANAJOTOIMISTO ROIHU OY

Lakimies, VT, OTM **Hanna Lahti** 12.5.2021 alkaen.

Lupalakimies, OTM, MuM **Liisa Reunamäki** 22.3.2021 alkaen.

BIRD & BIRD ASIANAJOTOIMISTO OY

Asianajaja **Josefina Aalto** on aloittanut Senior Associatena 1.2.2021.

OTM **Esa Airola** on nimitetty Senior Associateksi 1.5.2021 lukien.

Asianajaja **Jussi Herrainsilta** on nimitetty Senior Associateksi 1.5.2021 lukien.

OTM, KTM **Anna-Maria Huldén** on aloittanut Associatena 3.5.2021.

OTM **Eero Husari** on aloittanut Associatena 15.3.2021.

Asianajaja **Henri Kaikkonen** on kutsuttu Helsingin toimiston osakkaaksi 1.5.2021 lukien. Kaikkonen aloitti samalla toimiston Immateriaalioikeudet-ryhmän vetäjänä.

OTM **Niina Korvenpää** on aloittanut Associatena 1.2.2021.

OTM **Katariina Leino** on aloittanut Associatena 6.4.2021.

OTM, LL.M. **Riku Rauhanen** on aloittanut Associatena 22.2.2021.

Asianajaja, KTM **Kimmo Sundqvist** on nimitetty Counseliksi 1.5.2021 lukien.

BORENIUS ASIANAJOTOIMISTO OY

OTM **Annamari Ala-Louko** on nimitetty Senior Associateksi Advisory-linjaan 11.1.2021 alkaen.

OTM **Janni Hiltunen** on nimitetty Counseliksi Transactions-linjaan 1.2.2021 alkaen.

OTM **Tero Kovanen** on nimitetty Partneriksi Dispute Resolution -linjaan 1.1.2021 alkaen.

OTM **Ville Latola** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 1.3.2021 alkaen.

Linninen Fiiu
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Lipponen Sanni
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Miettinen Essi
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Miettinen Jenni
MÄKITALO
ASIANAJOTOIMISTO OY

Natunen Ari
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Oksanen Antto
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Parkkinen Joonas
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Raade Paul
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Rauhanen Riku
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

Reunamäki Liisa
ASIANAJOTOIMISTO
ROIHU OY

Rindell Mia
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Ruottu Saana
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Saarinen Riku
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Salokangas Anna
ASIANAJOTOIMISTO
KROGERUS OY

Sihvonen Sointu
HPP
ASIANAJOTOIMISTO OY

Sundqvist Kimmo
BIRD & BIRD
ASIANAJOTOIMISTO OY

OTM **Iida Mäkimattila** on nimitetty Associateksi Advisory-linjaan 19.4.2021 alkaen.

OTM **Robert Peldán** on nimitetty Partneriksi Transactions-linjaan 1.1.2021 alkaen.

OTM **Hertta Puro** on nimitetty Associateksi Advisory-linjaan 1.12.2020 alkaen.

OTM **Tuukka Tolvanen** on nimitetty Associateksi Advisory linjaan 12.4.2021 alkaen.

OTM **Jami Vehviläinen** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 7.12.2020 alkaen.

OTM **Teo Virtanen** on nimitetty Associateksi Transactions-linjaan 6.4.2021 alkaen.

OTM **Nella Åström** on nimitetty Partneriksi Transactions-linjaan 1.1.2021 alkaen.

HPP ASIANAJOTOIMISTO OY

OTM **Fiiu Linninen** on nimitetty Associateksi 1.4.2021 lähtien. Linninen on erikoistunut ympäristöoikeuteen.

OTM **Antto Oksanen** on nimitetty Associateksi 1.3.2021 lähtien. Oksanen on erikoistunut teknologiaoikeuteen.

OTM **Sointu Sihvonen** on nimitetty Associateksi 1.4.2021 lähtien. Sihvonen on erikoistunut insolvenssi- ja immateriaalioikeuteen.

MÄKITALO ASIANAJOTOIMISTO OY

Asianajaja **Helena Kalmanlehto** on nimitetty Counseliksi 1.3.2021 lähtien. Kalmanlehto on erikoistunut kaupallisten riitojen ratkaisuun.

VT **Jenni Miettinen** on nimitetty Senior Associateksi 6.4.2021 lähtien. Miettinen on erikoistunut julkisiin hankintoihin.

NIMITYSUUTISET JA KUVAT VUODEN 2021 LEHTIIN SEURAAVASTI: 27.8. (4/2021) JA 29.10.2021 (5/2021) MENNESSÄ: ASIANAJAJALIIITTO.FI/NIMITYKSET.

Teoksia myös sähköisenä
juridiikan kirjakokoelmassa!
Ammattikirjasto.fi

Liikejuridiikan teemanumero: Oikeus poikkeustilanteissa

Matti Rudanko (toim.)

Kauppakamarin jäsenetuhinta: 74 € (Norm. 98 €)

Liikejuridiikka -lehden numero 1/2021 on koronaviruksesta aiheutuvia oikeudellisia ongelmia käsittelevä teemanumero. Lehdessä on mm. kaksi referee-artikkelia, joissa on selvitetty liikehuoneistojen vuokrasopimusten oikeudellista arviointia koronaviruksen aikana (professori Kari Hoppu, OTM Antti Kovács). Vaikka artikkelit koskevat samaa aihetta, on niissä eri näkökulma, mikä syventää liikehuoneistojen vuokrasopimusten oikeudelliseen arviointiin liittyviä näkökohtia. Ilmestyy kolmasti vuodessa, myös sähköisenä **KauppakamariTieto.fi**

Myös
e-kirjana

Valtiosääntöoikeus

Jaakko Husa, Antero Jyränki

Jäsenetuhinta: 104 € (Norm. 139 €)

Systemaattinen esitys Suomen valtiosääntöoikeudesta. Uudistetussa painoksessa otetaan entistä painokkaammin huomioon perusoikeuksien vaikutukset ja Suomen valtiosäännön eurooppalaistuminen.

Myös
e-kirjana

Venture capital -sijoitukset – käsikirja rahoituskierroksille

Jonathan Andersin

Jäsenetuhinta: 60 € (Norm. 80 €)

Ainoa ajantasainen suomenkielinen käsikirja venture capital -sijoituksista. Kirjan aihetta käsitellään niin juridisesta kuin kaupallisesta näkökulmasta.

Lapsen oikeudet perheessä

Suvanna Hakalehto, Virve Toivonen (toim.)

Jäsenetuhinta: 73 € (Norm. 98 €)

Kirjassa tarkastellaan lapsen oikeudellista asemaa erilaisissa lapsen ja huoltajan väliseen oikeussuhteeseen liittyvissä kysymyksissä.

Valittuja kysymyksiä todistusoikeudesta

Mikko Vuorenpää

Jäsenetuhinta: 89 € (Norm. 119 €)

Kirjassa käsitellään oikeuskäytännössä usein esiintyviä kysymyksiä eli asiantuntijatodistelua, todisteiden hyödyntämiskiellotasäätelyä sekä asianomistajan kuulemistä todistelutarkoituksessa.

Yli 50 € tilaukset ilman postituskuluja. Hintoihin lisätään alv. 10%
Tilaa nyt: www.kauppakamarikauppa.fi

Tiedon työntövoimaa

KAUPPAKAMARI KIRJAT